

แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

จirnันท์ บุญเพ็ง

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตुरुประชีวิน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)

รักษาราชการแทน หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา

มิถุนายน 2564

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตบุรุษีวิน อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนและ ช่วยเหลือข้าพเจ้ามาโดยตลอด จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ข้าพเจ้าขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศิริ อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดร.กীরติ จันทรมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองหลวง จังหวัดพิจิตร ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขและ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.พยอม วงษ์พูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดร.วนิดา จันทรมณี ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวังหลุมวิทยาการ จ.พิจิตร ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวม ข้อมูลตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้อย่างสมบูรณ์

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การ สนับสนุนในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

จิรนนท์ บุญเพ็ง

ชื่อเรื่อง	แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
ผู้วิจัย	จิรนนท์ บุญเพ็ญ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตรุประชีวิน
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563
คำสำคัญ	คุณลักษณะของครู, ศตวรรษที่ 21, แนวทางการพัฒนา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 285 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ 1) จัดทำโครงการ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ 2) มีการวางแผน 3) จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทาง 4) ส่งเสริมให้ครูพัฒนา
ด้านต่างๆ 5) ดำเนินการประชุม Conference 6) ผู้บริหารและเป็นแบบอย่าง 7) ดำเนินการนิเทศ
ติดตามการดำเนินงาน 8) ให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 9) ประชาสัมพันธ์ให้
ความรู้กับชุมชน 10) สนับสนุนให้ครูผู้สอนเริ่มทำ PLC

Title	THE GUIDELINES FOR DEVELOPING 21 ST CENTURY TEACHER'S ATTRIBUTES OF PHICHIT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1
Author	Jiranan Boonpheng
Advisor	Associate Professor Chalong Chatruprachewin, Ph.D.
Academic Paper	Independent Study M.Ed. in Educational Administration, Naresuan University, 2020
Keywords	Teacher's attributes, 21st Century, The guidelines

ABSTRACT

This research the guidelines for 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1 has two objectives. 1) To study 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1 2) To study the guidelines for 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 285 teachers in schools of Phichit Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined using the comparison table of Crazy and Morgan. And using stratified randomness According to the proportion of teachers in each district. The instrument used for data collection was 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1. Data were analyzed by means of mean and standard deviation and interview form the guidelines for 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1 by interviewing 3 experts and the results of the interview were analyzed by content analysis.

The results of the Independent Study were as follows.

1. The results of the study found that the overall 21st Century Teachers Attributes of Phichit Primary Educational Service Area 1 is at very good level. When investigated into specific aspects found that in the aspects of morality, leadership in professional community, being the person of learning, and in using technology were in high level in orders. The lowest average aspect is the aspect of child-centered teaching.

2. The guidelines for 21st Century teacher's attributes of Phichit Primary Educational Service Area Office 1. From the interviews with the experts are as follows.

- 1) Establish a learning management development project.
- 2) planned
- 3) Make a manual to guide.
- 4) Encourage teachers to develop in various fields.
- 5) Conducting a Conference.
- 6) Executive and role models.
- 7) Conduct supervision and follow-up operations.
- 8) Focus on the student support system.
- 9) Publicize knowledge to the community.
- 10) Encourage teachers to start making PLCs.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564 ระบุถึง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัว ให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้ โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดย ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้ และทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียน ให้สามารถกำกับกับการเรียนรู้ของตนได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันตัวเองที่จะดำรงชีวิตให้อยู่ในโลกที่ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและกระแสแห่งข้อมูลข่าวสารสนเทศแพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว บุคลากรในวงการศึกษิต่างให้ ความสนใจและร่วมมือกันวางแผนพัฒนาคุณภาพของเยาวชนให้มีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมาเป็นพื้นฐานของกรอบความคิดในการพัฒนาและคำนึงถึงคุณลักษณะของพลเมืองโลก ซึ่งครูเป็นบุคลากรสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ และคุณลักษณะสำคัญที่จะเป็นพลเมืองโลกดีมีคุณภาพ และการนำร่องในการจัดการเรียนการ

สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลของประเทศไทยก็เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2558)

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 คือ ครูต้องมีความรอบรู้ ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้ได้เต็มศักยภาพ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา ครูต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและคอยแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กอย่างเข้าใจ เป็นผู้มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ ครูจะต้องจัดระบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (สุริยา ช้องเสนาะ, 2558)

คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูมีทักษะการจัดการเรียนสอนอย่างเชี่ยวชาญในทุกด้าน ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อผู้เรียนได้ดี สามารถสร้างสรรค์การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้วางแผนการสอนนำไปสู่วิธีปฏิบัติการสอนที่มีประสิทธิภาพ 2) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการแสวงหาความรู้โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ที่ดี สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สนใจที่จะพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ความสามารถในทักษะการจัดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ในด้านการศึกษารวมถึงทักษะวิชาชีพครู 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ครูมีการใช้เทคโนโลยีได้หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผักผ่อนทักษะการใช้เทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเรียนและใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนได้ 4) ด้านคุณธรรม หมายถึง ครูมีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู มีความเมตตากรุณา และเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี สามารถปลูกฝังวินัยคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีและถูกต้องต่อผู้เรียน เป็นต้นแบบพฤติกรรมที่ดีให้ผู้เรียน ทั้งด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติตน 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ครูสามารถรวมตัวกันเป็นชุมชนเพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น สามารถขยายผลความรู้เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์นำการละเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จากรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 ได้ให้ความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพันธกิจที่ว่าพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียน

ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณความเป็นครู รู้ทันโลก มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นผู้เชี่ยวชาญและนวัตกรรม ที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษา สามารถสร้างสถานการณ์และร่วมพัฒนาการเรียนรู้ เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2563)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ดังนั้นคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 จึงสำคัญต่องานวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพการศึกษาไทยให้ดีขึ้น ถ้าบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญนี้และนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการมีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้สนใจในการค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาทุกหน่วยงานทุกสังกัด และเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประกอบการวางแผนตัดสินใจในการบริหารบุคลากรครูในสถานศึกษาของตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามคุณลักษณะที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีได้เป็น
5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ด้านคุณธรรม 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร
เขต 1 จำนวน 1,061 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิจิตร เขต 1 จำนวนทั้งหมด 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูใน
สถานศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกจากข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครู
ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง
โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
2. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถด้านใน
การพัฒนาครู

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21** หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่พึงมีในตัว ของครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียน การสอนของ ครู ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูมีวิธีการจัดการเรียน สอนอย่างเชี่ยวชาญด้วยเทคนิคที่หลากหลาย โดยมีการสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีระหว่างผู้เรียนโดยเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนเป็นครูผู้ให้คำแนะนำ สามารถเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตร สามารถวัด และประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทบทวนในชั้น เรียนโดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ และสามารถเป็นครูตัวแบบแห่งการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

1.2 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการแสวงหา ความรู้และวิธีการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ทักษะการเรียนรู้ที่ดี สร้างสรรค์องค์ ความรู้ใหม่ สนใจที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ความสามารถในทักษะการสอน และมีความรอบรู้ในด้านการศึกษารวมถึงทักษะวิชาชีพครู

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ครูมีการใช้เทคโนโลยีได้หลากหลาย สามารถนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างสื่อการสอน สามารถฝึกฝนทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอน ใช้คอมพิวเตอร์ใน การเก็บข้อมูลของผู้เรียนทั้งด้านสถิติ ผลสัมฤทธิ์ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างผู้เรียนได้

1.4 ด้านคุณธรรม หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีต่อผู้เรียน และมีความรัก ความศรัทธาใน วิชาชีพครู

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ครูสามารถที่จะรวมตัวกัน เป็นชุมชนเพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ สามารถขยายผลความรู้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลง สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาทางวิชาชีพได้

2. **ครู** หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีการศึกษา 2563

3. **แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครู** หมายถึง การส่งเสริมให้ครูที่ปฏิบัติงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมครูให้เป็นที่ต้องการขององค์กร ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ

ทักษะ ความชำนาญ มีทัศนคติ อุปนิสัย วิธีการทำงานให้มากขึ้น ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ในทางที่ดีจนปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันจะส่งผลให้องค์กร หรือหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สูงขึ้นในเรื่องของ การปฏิบัติงาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับครู
 - 1.1 ความหมายของครู
 - 1.2 ความหมายของบทบาท
 - 1.3 บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
 - 2.2 ความเป็นครูในศตวรรษที่ 21
 - 2.3 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
 - 2.4 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู
 - 3.1 ความหมายของการพัฒนาครู
 - 3.2 ความสำคัญของการพัฒนาครู
 - 3.3 ความมุ่งหมายของการพัฒนาครูผู้สอน
4. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
 - 4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1
 - 4.2 สภาพการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
 - 4.3 ทิศทางการพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับครู

ความหมายของครู

ราชบัณฑิตยสถาน (2539, น. 170) ให้ความหมายของคำว่า ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ในภาษาอังกฤษ คำว่า ครู ตรงกับคำว่า Teacher โดย Collins Cobuild English Language Dictionary ได้ให้ความหมายไว้ว่า Teacher หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่สอนประจำโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้บัญญัติคำว่า ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และคำว่า "ผู้สอน" หมายความว่า ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ที่ให้ความหมายของครูไว้ว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ที่ให้คำจำกัดความคำว่า "ข้าราชการครู" ไว้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐโดยการให้ความหมายและคำนิยามของคำว่าครูอย่างหลากหลายนี้

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2553) คำว่า ครู มีรากศัพท์มาจากคำศัพท์ในภาษาสันสกฤต คือ คำว่า "คุรุ" และคำศัพท์ในภาษาบาลี คำว่า "คุ หรือ คุรุ" หมายถึง หนัก

สรุปได้ว่า ครู หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

นอกจากครูจะหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่สอนสั่งศิษย์แล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้อย่างมากมาย ดังต่อไปนี้

พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (2525, น.6) หรือหลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ กล่าวไว้ว่า งานครูเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ เพราะเป็นงานสร้างสรรค์ชีวิตจิตใจ ให้คนเจริญด้วยความรู้ ความสามารถ ด้วยการประพฤติปฏิบัติชอบ อันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของชาวโลก และเป็นสิ่งที่ประเทศชาติต้องการ

พระเทพวิสุทธิเมธี (2527, น.24) ได้ให้ความหมายของครูไว้ว่า ครู คือ ผู้ยกวิญญาณของโลกโดยหน้าที่และสิทธิ ครูคือปฐนียบุคคล มิได้เป็นเพียงผู้รับจ้างสอน แต่เป็นผู้เปิดประตูทางวิญญาณไปสู่คุณธรรมเบื้องสูง เป็นผู้สอนให้รู้จักความรอดที่แท้จริง คือความดับทุกข์ และสอนให้รู้จักความสุขที่แท้จริง คือสุขจากการทำหน้าที่ รวมทั้งสอนให้รู้จักหน้าที่ที่แท้จริง รักที่จะทำหน้าที่ และมีความสุขในการทำหน้าที่ ครูจึงเป็นผู้สร้างความอยู่รอดให้สังคมผ่านทางการให้การศึกษาที่สมบูรณ์แก่ศิษย์จึงอาจกล่าวได้ว่า ครู คือ ผู้สร้างโลกในอนาคตผ่านผู้เรียนนั่นเอง

รุ่ง แก้วแดง (2543, น.35) แสดงทัศนะเกี่ยวกับครูไว้ว่า ครูคือผู้มีบทบาทและความสำคัญยิ่งในฐานะผู้กำหนดอนาคตของคนในชาติ เพราะเป็นผู้ให้การศึกษาแก่เยาวชนผู้ที่จะเป็นกำลังพลของชาติในอนาคต ประเทศชาติใดก็ตามที่มีครูเป็นผู้มีความรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนเสียสละตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียน ประเทศชาตินั้นก็จะได้พลเมืองที่ดีมีศักยภาพ สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2550, น. 246) พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักษัตริย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 13 ธันวาคม 2505 ความว่า “การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตใหญ่ขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์สั่งสอนให้ได้รับวิชาความรู้สูง และอบรมจิตใจให้พร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบไป”

มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี (2560) กฤษฎณพงศ์ กীরติกร ประธานกรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี กล่าวถึงหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียนและติมอร์-เลสเต ไว้ว่า ครูคุณภาพสร้างคนคุณภาพ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ซึ่งเป็นรางวัลพระราชทานระดับนานาชาติที่จัดมอบให้แก่ครู “ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตศิษย์ และครูผู้มีคุณูปการต่อวงการศึกษา” ในกลุ่มประเทศอาเซียนและติมอร์-เลสเต จำนวน 11 รางวัล ทุก ๆ 2 ปี และแม้ว่าครูเหล่านี้จะได้รับรางวัลผ่านไปแล้ว แต่ก็ยังคงทำประโยชน์แก่ลูกศิษย์และสร้างคุณูปการต่อวงการศึกษาต่อไปอย่างไม่มีวันจบ

พลเชษฐ พันธุ์พิทักษ์ (2560) จากที่นายวิจิตร ศรีสะอ้าน กล่าวให้สัมภาษณ์ในงานเสวนา SUT Smart City Innovative & Sufficiency Town: สุรวิวัฒน์มีชัยมาธานี ซึ่งจัดขึ้นที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2560 ไว้ว่า การศึกษา 4.0 ต้องมุ่งพัฒนา 3 เรื่อง คือ คน ความรู้ และนวัตกรรม จึงต้องพัฒนาวิธีการเรียนการสอนใหม่ ครูต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน และต้องรู้วิธีการสอน

Good (1973, p. 586) ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้ดังนี้

1. ครู คือ ผู้มีความสามารถในการให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ครู คือ ผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และมีการศึกษาที่ดีเป็นพิเศษในสาขาใดสาขาหนึ่งที่สามารถช่วยผู้อื่นให้เกิดความเจริญก้าวหน้าได้
3. ครู คือ ผู้ได้รับใบรับรองทางการสอนหรือเป็นผู้สำเร็จหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันการฝึกหัดครู
4. ครู คือ ผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ศิษย์

จากแหล่งข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ครูต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ ทั้งในด้านความรู้ที่ต้องถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ เพื่อให้ศิษย์ได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ครูต้องมีความรอบรู้ในด้านการถ่ายทอดความรู้ แสวงหาและพัฒนาวีธีการสอนที่เหมาะสมแก่ศิษย์ อีกทั้ง ครูยังต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้ทันยุคสมัย ทนต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในโลกยุคปัจจุบัน และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือครูต้องมีใจรักในอาชีพครู เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นครู

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู

บทบาทของครู หมายถึง ภาระที่ครูต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าจะ เป็น ภาระที่ต้องพัฒนาเยาวชนภาระที่ต้องพัฒนาสังคม ดังนั้น บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู จึงหมายถึง กิจที่ผู้เป็นครูจำเป็นต้องกระทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นความจำเป็นโดยอาศัยหลักศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม กฎหมาย หรือด้วยความสำนึกในความถูกต้องเหมาะสมก็ได้

ยนต์ ชุ่มจิต (2553, น. 76-83) กล่าวถึง บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู ซึ่งเป็นความหมายที่ตรงตามคำว่า TEACHERS ไว้ดังต่อไปนี้

1. T (Teaching) การสอน หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการสอนศิษย์ เพื่อให้ศิษย์มีความรู้ความสามารถในวิชาการ ถือเป็นงานหลักของผู้เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนทุกคน
2. E (Ethics) จริยธรรม หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการอบรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน ถือเป็นงานหลักอีกประการหนึ่งของผู้ประกอบวิชาชีพครู
3. A (Academic) วิชาการ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อทางด้านวิชาการทั้งของตนเองและของนักเรียน เนื่องจากครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้น งานของครูจึงต้องเกี่ยวข้องกับวิชาการอยู่ตลอดเวลา
4. C (Cultural Heritage) การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรม การสอนศิลปวิทยาการต่าง ๆ ให้กับลูกศิษย์ถือได้

ว่าเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้น ครูจึงต้องเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมและมีเจตนารมณ์แน่วแน่ในการสืบสารศิลปวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่สืบไป

5. H (Human Relationship) การมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและหมู่คณะ และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย

6. E (evaluation) การประเมินผล หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการประเมินผลต่อการเรียนของศิษย์ การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่าง ๆ ถือว่ามีความสำคัญมากอีกประการหนึ่งสำหรับครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอน เนื่องจากเป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนผลการสอนของครูและผลการเรียนรู้ของศิษย์แต่ละบุคคล

7. R (Research) การวิจัย หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการพยายามหาความรู้ที่สามารถพิสูจน์ได้จริงมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ตลอดจนนำมาพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

8. S (Service) การบริการ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่มีต่อการบริการศิษย์และผู้ปกครอง และบางครั้งก็มีความจำเป็นที่จะต้องให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งงานบริการหลักของครูคือบริการให้ความรู้เพื่อสร้างความเจริญงอกงามให้แก่นักเรียน แต่ในบางครั้งครูยังต้องให้บริการด้านคำปรึกษาหารือในด้านความรู้ทางด้านวิชาการ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาให้แก่ชุมชนที่อยู่ในบริเวณโดยรอบอีกด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่า หน้าที่โดยตรงของครูคือการอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งความรู้นั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) เป็นความรู้อย่างไม่เป็นทางการ เป็นทักษะหรือความรู้เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่มาจากประสบการณ์ความเชื่อหรือความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ไม่สามารถจัดเป็นหมวดหมู่หรือเขียนเป็นกฎเกณฑ์ได้ แต่สามารถถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ได้โดยการสังเกตและเลียนแบบ และความรู้ที่ชัดเจนหรือความรู้ที่เป็นทางการ (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงออกมาโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ จึงสามารถสื่อสารและเผยแพร่ได้อย่างสะดวก นอกจากการสั่งสอนอบรมและการถ่ายทอดความรู้ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นแล้ว ครูยังต้องเป็นผู้ฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ทักษะหมายถึงความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ไม่ว่าบุคคลจะประกอบอาชีพใดล้วนแต่ต้องการทักษะในการทำงานนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นนักบาสเก็ตบอล นักเทนนิส

นักยิมนาสติกหรือแม้แต่นักมายากล ดังนั้น คนทุกคนจึงจำเป็นต้องมีครู ผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นโค้ชหรือครูฝึก

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2556, น.25) การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 “ครู” ต้องเปลี่ยนบทบาทเป็น “โค้ช” ด้วย เนื่องจากในปัจจุบัน ความรู้มีมาก ครูจะจัดการอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้หมด ผลวิจัยแนะนำว่า ให้สอนเฉพาะที่สำคัญ ๆ ผู้เรียนสามารถ นำความรู้ที่นำไปบูรณาการและต่อยอดได้ ส่วนความรู้ที่ไม่ได้สอน ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้เอง สิ่งสำคัญในการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 คือ ต้องเปลี่ยนวิธีการของการศึกษา คือเปลี่ยนเป้าหมายจาก “ให้ความรู้” ไปสู่ “ให้ทักษะ” เปลี่ยนจาก “ครูเป็นหลัก” เป็น “ผู้เรียนเป็นหลัก” ครูแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่ได้เป็นผู้ให้ความรู้ แต่ต้องช่วยแก้ไขความผิดๆ ของผู้เรียน เนื่องจากสังคมเปลี่ยนทำให้ผู้เรียนเปลี่ยน ผู้เรียนสมัยนี้ไม่ได้เรียนความรู้และข้อมูลสำคัญเฉพาะจากโรงเรียนอีกต่อไป หรือกล่าวได้ว่าสมัยนี้ผู้เรียนรับความรู้จากโรงเรียนเป็นแหล่งรอง ไม่ใช่แหล่งหลัก แหล่งหลักคือ การรับจากสังคมโดยรอบ โดยเฉพาะจากสื่อมวลชนและอินเทอร์เน็ต ความรู้จากแหล่งต่างๆ นอกโรงเรียนนั้น ผู้เรียนรับมาอย่างถูกต้องบ้าง รับมาแบบเข้าใจผิดบ้าง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2540, น.36) มีความเชื่อมั่นว่า ความรู้เกิดจากการสร้างขึ้นโดยตัวผู้เรียน ครูต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยการจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ การคิดของผู้เรียนสอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการ และความเป็นไปได้ในปัจจุบันของพวกเขา การให้การศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการคิดของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาความรู้ และโลกของผู้เรียนจะถูกสร้างขึ้น และสร้างใหม่ไปเรื่อย ๆ ตามประสบการณ์ส่วนตัวของเขา ครูต้องใช้การ “เล่นเพื่อรู้” เป็นวิธีการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน

ความเป็นครูในศตวรรษที่ 21

ยุทธการเปลี่ยน “ครูเฉย” สู่ครูยุคศตวรรษที่ 21

เมื่อสถานการณ์การเรียนรู้เปลี่ยนแปลงเพียงปลายนิ้วสัมผัส ไม่ได้จับจ้องหรือโฟกัสเฉพาะภายในห้องเรียนอีกต่อไป ขณะเดียวกันครูยังคงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน

คำถามที่ตามมาคือ ครูในทุกวันนี้ได้ยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 มากน้อยเพียงใด

จากเสียงสะท้อนของเด็กและเยาวชนที่อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาไทยโดยความร่วมมือของสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญร่วมกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) สำรวจเด็กและเยาวชนที่มีอายุ 14-18 ปี ในพื้นที่ 17 จังหวัด จำนวน 4,255 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1-15 เมษายน 2557 พบว่า คำถามลำดับแรกที่เด็กอยากจะถามครูมากที่สุดเป็นคำถามเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู (ร้อยละ 25) เช่น “ทำไมครูไม่หาวิธีการสอนที่สนุกและไม่น่าเบื่อ? ทำไมเวลาสอนต้องอ่านตามหนังสือ? ครูมาสอนหนังสือหรือมาอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง? และทำไมสอนในห้องเรียนไม่รู้เรื่องแต่สอนพิเศษรู้เรื่อง?” โดย 4 เด็กเยาวชนมากกว่า 2 ใน 3 อยากให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนของระบบการศึกษาในปัจจุบันเพราะหลักสูตรการสอนเน้นเนื้อหาทฤษฎีมากกว่าการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สำนักส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดเสวนา “ครูไทยในศตวรรษที่ 21” ในการประชุมอภิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย

ศ.กิตติคุณสมน อมรวิวัฒน์ ราชบัณฑิตพิเศษประเภทสังคมสังคมศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์กล่าวว่า ทุกวันนี้การใช้ชีวิตของคนเราไม่เหมือนเดิม ทั้งสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมรวมทั้งเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บทบาทของครูไทยจากเดิมขอบเขตอยู่ที่ชั้นเรียนแต่ตนจึงต่อต้านการสอนที่มีการสอบเพียงข้อเขียนอย่างเดียว การสอนการสอบต้อง มีการถกเถียงและสัมภาษณ์ร่วมด้วย “สิ่งที่อยากให้ครูได้เปลี่ยนแปลงจะต้องไม่เป็นครูเฉยอีกต่อไปนั่น คือ รู้จักปรับเปลี่ยนในเรื่องความรู้ว่าจะรู้อะไรใหม่ในวันนี้บ้างผ่านสื่อที่อยู่รอบตัวมากมาย คิดบวก มีเหตุผล คิดสร้างสรรค์ หัดจินตนาการ เช่น จินตนาการว่าลูกศิษย์โตไปจะเป็นอะไร เป็นต้น รู้จักความสามารถของตนเองว่ามีอะไรดีแต่อย่าอวดตัวและสะสมเผื่อแผ่ไปยังลูกศิษย์ ทั้งนี้เด็กทุกคนเกิดมา มีทุนติดตัวที่ไม่เท่ากัน ทั้งการอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อมที่เขาเกิด ครูจึงมีหน้าที่เสริมเติมเต็ม ให้ เด็กเขามีกำไรในชีวิต โดยเฉพาะทักษะการใช้ชีวิตที่ต้องมีมากขึ้น” ศ.กิตติคุณสมน กล่าว ปัจจุบันนี้ไม่ใช่แล้วที่ครูจะยืนเป็นหุ่นเชิดอยู่แต่หน้าชั้นเพียงอย่างเดียว ครู ต้องรู้จักปรับเปลี่ยนการสอน ไม่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องทฤษฎี แต่ต้องเปลี่ยนบริบทการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนรู้จักหาคำตอบและ ตั้งคำถามด้วยตนเอง

ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ ประธานกรรมการคุรุสภา ให้มุมมองว่า ครูไทยในยุค ศตวรรษที่ 21 ต้องกลับมาดูการศึกษาโดยรวมของเราได้ปฏิรูปการศึกษาที่เน้นทักษะ เพื่อนำไปสู่การมี ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพแล้วหรือยัง เพราะขณะนี้โลกที่พัฒนาแล้วได้เน้นการสร้างสรรคอะไร ใหม่ ๆ ออกมาที่สอดคล้องกับตลาดและขายได้ เช่น โทรศัพท์มือถือไอโฟน ส่วนโลกกลุ่มประเทศกำลัง

พัฒนาจะเน้นแต่รูทีนไม่มีดีไซด์อะไรออกมา เราจึงกลายเป็นผู้บริโภคยุคใหม่ เป็นลูกค้าเขาอยู่รำไป ฉะนั้นต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของเด็กให้รู้จักการสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผน รู้จักแยกแยะ รู้จักประยุกต์ วิจัยค้นคว้า สร้างผลงาน วางแผนและประเมินผลเป็น ครูจึงต้องเร่งปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน จึงเสนอแนวทางการพัฒนาครู ผ่านองค์ประกอบ 3 ได้แก่ การผลิตครูที่ต้องมีกระบวนการให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ การพัฒนาครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้รู้จัก ปรับตัวเข้าสู่โลกยุคปัจจุบัน และการใช้ครูให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการคุรุสภา กล่าวว่า คุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จึงประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการ คือ 1) สร้างและบูรณาการความรู้ได้ 2) มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ 3) มีวิสัยทัศน์และตลกลึกทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน 4) ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่ ๆ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ 5) มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตเต็มศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ 6) ต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรมและชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม 7) มีบทบาทนำด้านการสอนและวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพพร้อมกับผู้บริหารมากขึ้น

ศิริพันธ์ กิตติธรรมาธิกุล นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะเศรษฐศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์สะท้อนว่า "อยากได้ครูที่เป็นโค้ช ที่ครูสามารถสอนทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และนำเนื้อหาไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทุกวันนี้ เด็กเหมือนกล่องหรือถังขยะที่ครูอยากใส่หรือส่งสารอะไรก็ส่งมา สารจึงเหมือนขยะไม่มีประสิทธิภาพ และการเป็นครูที่ดีไม่ใช่สอนแต่วิชา สักแต่ว่าสอน แต่ครูที่ดีต้องรู้จักสอนการใช้ทักษะชีวิตด้วย"

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

พระมหาศุภชัย สุกกิจใจ (2551) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. การปรับตัว
2. การมีวิสัยทัศน์
3. ความร่วมมือ
4. กล้าคิดกล้าทำ
5. การเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. การสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวกปลูกใจ ควบคุม บรรเทา บริหารสื่อสารแบบร่วมมือ
7. เป็นต้นแบบพฤติกรรม

8. การเป็นผู้นำ

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 135) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ว่า

1. ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครู "ครูผู้สอน" มาเป็น "ครูฝึก" (Coach) โดยจัดการเรียนรู้แบบ PBL และ PLC

2. ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (Teacher Community)
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)
4. การพัฒนาตนเองของครูเพื่อเป็นบุคคลเรียนรู้ (Learning Person)
5. ทำงานร่วมกันเป็นทีม (Team Work)
6. การวัดและประเมินผลแบบ (Formative Assessment)

Edward (2013, pp.1 - 5) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของครูในศตวรรษที่ 21 ว่าประกอบด้วย

1. ครูจำเป็นต้องรู้หลักสูตร (Curriculum)
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล (Assessment Tools)
3. วิธีปฏิบัติการเรียนการสอน (Instructional Practices)
4. ครูต้องมีภาวะผู้นำ (Teacher Leadership)

โณทัย อุดมบุญญาภภาพ (2555, น.72) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะที่สำคัญของครูยุคใหม่ที่จะเป็นจุดเด่นในศตวรรษที่ 21 ควรมีดังนี้

1. มีความสนใจแสวงหาความรู้ กระตือรือร้นที่อยากเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
2. มีความรอบรู้ด้านปรัชญาการศึกษา นโยบายการศึกษา กฎหมายการศึกษา มาตรฐานการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา และหลักสูตรการสอนทั่วไป มีความรอบรู้ความสามารถที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ และ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถเชื่อมโยงสภาพท้องถิ่นเข้ากับมาตรฐานสากลในลักษณะสหวิทยาการ
3. มีความรู้ความสามารถในวิธีการแสวงหาความรู้
4. รู้จักและเข้าใจพัฒนาการของผู้เรียน
5. มีความรู้และทักษะในวิชาชีพอย่างลุ่มลึก ชัดเจน สามารถสอนแล้วผู้เรียนเข้าใจ
6. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ที่กระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ และมีความสุข สนุกสนานในการเรียนการสอน มีความสามารถในการสังเกตและรู้จักแก้ไขพฤติกรรม เสริมแรง และการลงโทษที่เหมาะสม

7. มีทักษะในการสอนอย่างเชี่ยวชาญ และสร้างสรรค์การเรียนรู้จนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยปลูกเร้าให้ผู้เรียนแสดงความสามารถเต็มที่ เน้นการจัด กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนองผู้เรียนเป็นสำคัญ

8. มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและวิธีการของหลักสูตรและการสอน

9. มีความสามารถในการออกแบบ วางแผนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน วิจัย และพัฒนาการสอน มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพและมีความสามารถวัด และประเมินผลพัฒนาการของการเรียนรู้ได้หลายวิธีได้อย่างเหมาะสม

10. มีความรัก ศรัทธาที่จะเป็นครู มีความเมตตากรุณา และเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์

11. มีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย วางตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเปี่ยมด้วยคุณธรรม ผูกพันปฏิบัติตนยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยชี้แนะทางที่ถูกต้องแก้ไขสิ่งที่ผิดและยึดมั่นตามหลัก ศาสนา

12. มีบุคลิกภาพดีเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กและสาธารณชน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการดำรงชีวิต

13. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานเป็นระบบ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

14. มีความสามารถในการปลูกฝังวินัยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีและถูกต้องต่อผู้เรียน

15. มีความสามารถในการจัดระเบียบ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และจัดกิจกรรม กระบวนการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนและมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ได้ตรงความต้องการของท้องถิ่น

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2556 , น.43) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ครูควรได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นครูมืออาชีพ ได้แก่ 5 ทักษะ (5 C) ดังนี้

C1: Curriculum Development ทักษะการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ คือการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการ และควรจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร หรือหน่วยเรียนรู้แบบบูรณาการ

C2: Child – Centered Approach ทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตาม

ศักยภาพ ใช้กระบวนการเรียนรู้หาความรู้ มีการบูรณาการ ใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายเป็นการวัด ประเมินตามสภาพจริง

C3: Classroom Innovation Implementation ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ในชั้น เรียน

C4: Classroom Authentic Assessment ทักษะการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้

C5: Classroom Action Research ทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งวิจัยในชั้น เรียนเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เป็นบทบาทสำคัญของครูในยุคนี้ เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และเป็นการพัฒนาวิชาชีพ ครู สามารถแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติด้วย

อ่องจิต เมธยะประภาส (2557) กล่าวบรรยายว่า "ครูในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีลักษณะ E-Teacher" ดังนี้

1. Extended ครูควรค้นหาความรู้ตลอดเวลา มีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการ ค้นคว้า หาความรู้ด้วยเทคโนโลยี
2. Expanded ครูควรขยายผลความรู้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อ ประชาชน ชุมชนโดยรวม
3. Exploration ครูควรค้นคว้าและเลือกเนื้อหาสาระ เอกสารหลักฐานอ้างอิง ที่ทันสมัย เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
4. Evaluation ครูควรเป็นนักประเมินที่ดี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินผล และ ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียน เพราะไม่ใช่ทุกเทคโนโลยีจะใช้ได้กับการเรียนทุกรูปแบบ
5. End – User ครูควรเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายและสามารถเป็นผู้ใช้ ปลายทางที่ดี เช่น สามารถ Browse ไป Web Site ได้ เป็นต้น
6. Enabler ครูควรสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้ในการสร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น
7. Engagement เป็นลักษณะครูที่ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความคิด ใหม่ ๆ
8. Efficient and Effective ครูที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ในการใช้เทคโนโลยีได้อย่าง คล่องแคล่ว เป็นผู้ผลิต ผู้กระจาย และผู้ใช้ความรู้จาก e 8 ข้อข้างต้น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หลักการทฤษฎี ขอบเขตของงานวิชาการ	ถนอมพร เลาทจรัสแสง (2553) วิจารณ์ พานิช (2555) Edward (2013) พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ (2555) โนทัย อุดมบุญญาภาพ (2555) พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ (2556) อ่องจิต เมธยะประภาส (2557)	สรุป
23. เข้าใจเป้าหมายวิธีการของหลักสูตร	/	
24. เชี่ยวชาญในเนื้อหา	/	
25. สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่	/	
26. มีทักษะการเชื่อมโยง	/	
27. ทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	/	
28. มีความรอบรู้	/	
29. ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย		/ ด้านการใช้
30. นำเทคโนโลยีมาใช้สร้างบทเรียน		/ เทคโนโลยี
31. ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล		/
32. มีทักษะด้านการประยุกต์ใช้ คอมพิวเตอร์		/
33. เป็นต้นแบบพฤติกรรม	/	ด้านคุณธรรม
34. รัก ศรัทธาที่จะเป็นครู	/	
35. มีจริยธรรม	/	
36. มีบุคลิกดี	/	
37. มีความรับผิดชอบ	/	
38. ปฏิบัติงานวินัยคุณธรรม จริยธรรมแก่ ผู้เรียน	/	
39. มีความมุ่งมั่นต่อผู้เรียน	/	
40. รวมตัวกันเป็นชุมชน	/	ด้านการเป็น
41. ทำงานร่วมกันเป็นทีม	/	ผู้นำชุมชนวิชาชีพ
42. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	/ / /	แห่งการเรียนรู้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หลักการทฤษฎี ขอบเขตของงานวิชาการ	ณอมพร เลหาจรัสแสง (2553)	วิจารณ์ พานิช (2555)	Edward (2013)	พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ (2555)	โณทัย อุดมบุญญาภาพ (2555)	พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์ (2556)	อ่องจิต เมธยะประภาส (2557)	สรุป
43. การปรับตัว			/					
44. การมีวิสัยทัศน์			/					
45. ความร่วมมือ			/			/		
46. กล้าคิดกล้าทำ			/					
47. การสื่อสาร			/					
48. ขยายผลความรู้							/	

จากตารางวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจัดคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย ครูมีการเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นครูฝึก มีการวัดและประเมินผลแบบ Formative Assessment เป็นนักประเมินที่ดี จำเป็นต้องรู้หลักสูตร วิธีปฏิบัติการสอน สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีทักษะการสอนอย่างเชี่ยวชาญ วางแผนการสอน จัดระเบียบเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เลือกเนื้อหาสาระที่ทันสมัย เรียนรู้แบบร่วมมือกับผู้เรียน สร้างสรรค์การเรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้บูรณาการ ทักษะการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ครูมีวิธีการจัดการเรียนสอนอย่างเชี่ยวชาญด้วยเทคนิคที่หลากหลาย โดยมีการสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีระหว่างผู้เรียนโดยเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนเป็นครูผู้ให้คำแนะนำ สามารถเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตร สามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ และสามารถเป็นครูตัวแบบแห่งการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

2. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย มีทักษะการเรียนรู้ที่ดี ทั้งการฟัง การถาม การอ่าน การคิด การเขียน และทักษะการปฏิบัติ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความกระตือรือร้นสนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ การเป็นผู้มีความรอบรู้ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ค้นหาความรู้ตลอดเวลาไปสู่วิชาชีพตลอดชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ มีการใช้ทักษะการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีความรู้ทักษะในวิชาชีพ

ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และวิธีการแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ทักษะการเรียนรู้ที่ดี สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ สนใจที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ความสามารถในทักษะการสอน และมีความรอบรู้ในด้านการศึกษารวมถึงทักษะวิชาชีพครู

3. ด้านการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายและสามารถเป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี นำเทคโนโลยีซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ อุปกรณ์การเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการนำเสนอเนื้อหาการสร้างสื่อการสอนและการสร้างฐานข้อมูลต่างๆสำหรับการนำเสนอเนื้อหา โดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมัลติมีเดียจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนแบบบรรยายได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสนี้จะได้สัมผัสกับสื่อต่างๆ ได้มากขึ้น เช่น ข้อความ ภาพ เสียง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการจัดการสอนทั่วไป คือการใช้คอมพิวเตอร์ในการ เก็บสถิติต่างๆ เช่น การเก็บสถิติของนักเรียนที่มาเข้าเรียน ผลการสอบในแต่ละภาค เกรดเฉลี่ย ฯลฯ ซึ่งครูสามารถใช้ข้อมูลสถิติที่ได้จากการประมวลนี้มาใช้ในการวางแผนการสอนตลอดจนปรับปรุงหลักสูตรได้ด้วย ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการจัดการสอนทางคอมพิวเตอร์คือการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างระบบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน เช่น จำนวนครั้งที่เข้าใช้ระบบระยะเวลาในการใช้ผลการสอบของผู้เรียน และการใช้คอมพิวเตอร์สร้างระบบในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เพื่อช่วยการวางแผนการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น มีการฝึกฝนทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและมีทักษะด้านการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารและการค้นหาข้อมูล การเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกันเป็นเครือข่าย โดยเฉพาะ การเชื่อมต่อเข้ากับเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตจะช่วยให้ผู้ใช้ ทั้งครูและนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนข่าวสารและสอบถาม ความคิดเห็น การศึกษาหาความรู้ได้

ด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ครูมีการใช้เทคโนโลยีได้หลากหลาย สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างสื่อการสอน สามารถฝึกฝนทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอน ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทั้งด้านสถิติ ผลสัมฤทธิ์ และสามารถใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนได้

4. ด้านคุณธรรม ประกอบด้วย การมีความรัก ศรัทธาที่จะเป็นครู มีความเมตตากรุณา และเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ มีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย วางตนอยู่ในศีลธรรมอันดี เปี่ยมด้วยคุณธรรม ฝึกหัดปฏิบัติตนยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยชี้แนะทางที่ถูกต้องแก้ไข สิ่งที่ผิดและยึดมั่นตามหลักศาสนา เป็นต้นแบบพฤติกรรม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานเป็นระบบ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีบุคลิกดีเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก และสาธารณชน ในด้านคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมและการดำรงชีวิต มีความสามารถในการปลูกฝังวินัยคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนและค่านิยมที่ดีและถูกต้องต่อผู้เรียน และต้องมีความ มุทิตา ความรัก ความปรารถนา และความห่วงใยอย่างจริงใจแก่ผู้เรียนต่อผู้เรียน

ด้านคุณธรรม หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีต่อผู้เรียน และมีความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครู

5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การรวมตัวกันเป็นชุมชน โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น สามารถขยายผลความรู้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชนโดยรวม มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมและให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ การสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวก ปลูกเร้า ควบคุม บรรเทา บริหารสื่อสารแบบร่วมมือ

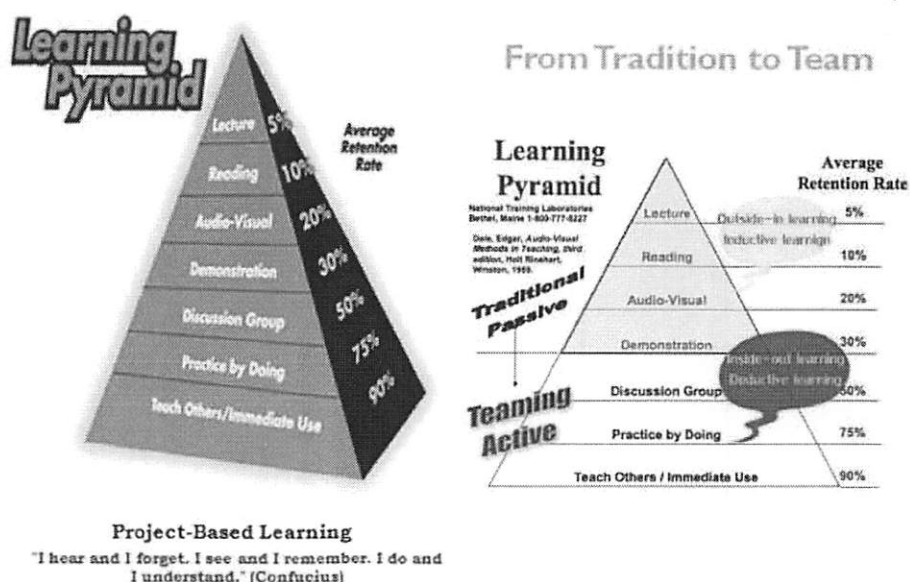
ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ครูสามารถที่จะรวมตัวกันเป็นชุมชนเพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ สามารถขยายผลความรู้เพื่อให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลง สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาทางวิชาชีพได้

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับจากเดิมจากที่เน้นการเรียนรู้จากชุดความรู้ที่มีความชัดเจน สามารถพิสูจน์ได้ เป็นการเรียนรู้อีกชุดหนึ่ง คือความรู้ที่ไม่ชัดเจนอาจจะไม่แม่นยำ และมีความคลุมเครือ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาคำตอบด้วยตนเอง หากจะให้ดีความรู้หรือบ่งชี้ลงไปอีกว่า ทักษะใดที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คำตอบคือ แรงบันดาลใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด และส่งผ่านแรงบันดาลใจเหล่านี้ไปยังผู้อื่นและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แม้ว่าในศตวรรษที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญกับการอ่านออกเขียนได้ (Literacy) แต่สำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความหมายของคำว่าอ่านออกเขียนได้ที่เราคุ้นเคยกันอยู่อาจไม่เพียงพออีกต่อไป และจุดอ่อนของการศึกษาไทยคือ ผู้เรียนไม่ได้ทักษะที่สำคัญต่อชีวิต แต่ได้แค่วิชาเพียงเพื่อเอาไปตอบข้อสอบ แต่ผลเพียงเท่านั้นไม่พอ สิ่งที่คุณต้องให้ความสำคัญคือ ต้องสร้างให้ลูกศิษย์เกิดความเป็นมนุษย์ ทักษะการเรียนรู้ และแรงบันดาลใจ

การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องก้าวข้ามผ่านคำว่า ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ถึงแม้ความรู้ที่อยู่ในการปฏิบัตินั้นจะเป็นความรู้ที่ไม่ชัดเจน แต่ผู้เรียนเกิดกระบวนการการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด และมีความซับซ้อนมากที่สุดเช่นกัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนสำหรับการดำรงชีวิตในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การเรียนการสอนแต่ละวิธีส่งผลต่อการเรียนรู้ต่างกัน ดังอธิบายได้จากปิรามิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ในภาพ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนนั่งฟังผู้สอน (Passive Learning) มีอัตราการเรียนรู้ (Retention Rate) เพียงร้อยละ 5 ในทางตรงกันข้ามการสอนคนอื่นหรือลงมือทำโดยนำความรู้มาใช้หรือลงมือทำทันที (Active Learning) มีอัตราการเรียนรู้ถึงร้อยละ 90

ภาพ 1 Project Based Learning to V-Project Based Learning

ที่มา: วชิรินทร์ โพธิ์เงิน, พรจิต ประทุมสุวรรณ และสันติ หุตะมาน, 2560.

วิจารณ์ พานิช (2556, น.20) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้สมัยใหม่ที่นำมาจากหนังสือ How Learning Works ของ Herbert A. Simon ไว้ดังนี้

ประการที่ 1: ความรู้เดิมของผู้เรียนจะแตกต่างกันมาก ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนหากทดสอบพื้นความรู้อาจจะเท่ากับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนทำแบบทดสอบพื้นความรู้แล้วอาจจะเท่าผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พื้นความรู้จะห่างกันมาก เนื่องจากผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนที่ขยันและมีความรับผิดชอบสามารถไปศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในปัจจุบันความรู้หาได้ไม่ยาก อยู่ที่ว่าใครจะสามารถเข้าถึงความรู้ได้มากกว่า แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นในเรื่องความรู้เดิมก็คือ ผู้เรียนเกือบทุกคนมีความรู้เดิมที่ผิดๆ ติดตัว ครูต้องเข้าใจตรงนี้ต้องหาวิธีตรวจสอบให้พบและแก้หาทางแก้ มิเช่นนั้นผู้เรียนจะผิดไปเรื่อยๆ ส่งผลให้ไม่สามารถเรียนรู้ในระดับชั้นต่อไปได้และรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน

ประการที่ 2: การจัดระบบความรู้ที่เรียกว่า (Knowledge Organization) มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนที่เก่งและมีผลการเรียนดีจะสามารถจัดระเบียบความรู้ในสมองได้ดี ความรู้ไม่ได้อยู่แบบไม่มีทิศทางแต่เป็นระบบ ดังนั้นผู้เรียนที่จัดระบบความรู้ได้ดีก็จะสามารถนำความรู้มาใช้ได้ทัน่วงทีและถูกกาลเทศะ

ประการที่ 3: แรงจูงใจ (Motivation) และแรงบันดาลใจ (Inspiration) ครูจะต้องมีวิธีและเอาใจใส่ที่จะสร้างแรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน

ประการที่ 4: การเรียนที่ถูกต้อง ผู้เรียนต้องเรียนจนรู้จริง (Mastery Learning) ผู้เรียนที่ไม่รู้จริงโตขึ้นมาเขาจะเริ่มเบื่อ เพราะการเรียนจะน่าเบื่อเป็นความทุกข์ยาก

ประการที่ 5: การสอนโดยการปฏิบัติและป้อนกลับ (Feedback) ศิลปะของการป้อนกลับสำคัญที่สุด ซึ่งจะทำให้การเรียนของผู้เรียนสนุก เป็นการให้รางวัลแก่ผู้เรียน เรียนแล้วเกิดความสุข เกิดความมั่นใจในตนเอง รู้ว่าตรงไหนตัวทำได้ดี รู้ว่าตรงไหนจะต้องปรับปรุง

ประการที่ 6: การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) พัฒนาการของนักเรียนและบรรยากาศของการเรียน การเรียนสมัยใหม่ผู้เรียนต้องเรียนเป็นทีมเพราะโลกสมัยใหม่นั้นความร่วมมือสำคัญว่าการแข่งขัน บรรยากาศของความคิดที่หลากหลาย รับฟังซึ่งกันและกัน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าเรื่องแบบนี้เพื่อนคิดอย่างไร การคิดเป็นไปได้หลายแบบ เมื่อไรก็ตามบรรยากาศในโรงเรียนและในชั้นเรียน เน้นความถูกต้อง-ผิด ไม่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน

ประการที่ 7: ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ (Self - Directed Learner) ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนเกิดความสามารถหรือทักษะในการกำกับการเรียนรู้ให้กับตัวเองที่สำคัญคือให้ผู้เรียนรู้ว่าตนเองมีวิธีการเรียนอย่างไรและปรับปรุงวิธีการเรียนของตนได้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู

ครูถือว่าเป็นบุคลากรที่เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในองค์กรทางการศึกษาให้สามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และจุดประสงค์ และนโยบาย การดำเนินการภายในหน่วยงานทางการศึกษาต้องอาศัยศักยภาพ และความสามารถของครูเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่ตนรับผิดชอบ มีทัศนคติ มีความคิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถปรับตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคมสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ดังที่กล่าวสามารถสร้างให้มีในตัวของคุณได้ หากมีการพัฒนาอย่างถูกวิธีการพัฒนาครูเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการบริหารบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของงานสถานศึกษาจะก้าวหน้ามั่งคั่ง หรือล่มสลายอยู่ที่ครูนั่นเอง การพัฒนาครูทำได้ 3 วิธีการใหญ่ๆ คือวิธีการให้การศึกษ (Education) การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนา (Development) อย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้ปฏิบัติงาน (ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์, 2543, น. 17-37) ด้วยเหตุนี้เององค์กร และหน่วยงานทางการศึกษา จึงต้องมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เพื่อให้ครูมีคุณภาพปฏิบัติงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาครูโดยทั่วไปจะเริ่มตั้งแต่บุคคลนั้นเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แต่ บางครั้งอาจจะมีบางกรณีที่ต้องการพัฒนาครูขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยรูปแบบของการพัฒนาครูนั้นมี หลายรูปแบบ ดังได้กล่าวไว้แล้ว จะเห็นว่าการพัฒนาครูด้วยการศึกษานั้น เป็นการมุ่งเน้นที่ตัว บุคคลโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ ซึ่งจะสามารถนาติดตัว ไปประกอบอาชีพและเป็นประโยชน์ต่อหน้าที่การงาน การฝึกอบรมเน้นที่งานหรือกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมมักจะเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในการ ทำงานของครูที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ส่วนการพัฒนาเน้นที่ตัวบุคคลและองค์กรพร้อม ๆ กัน โดยมี วัตถุประสงค์ที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้า และความสำเร็จร่วมกัน

ความหมายของการพัฒนาครู

การพัฒนาครูเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน การเปลี่ยนแปลงเจตคติพฤติกรรม ตลอดจนทัศนคติในการทำงานให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึง ประสงค์มีความคิดก้าวหน้ามีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540, น. 62) กล่าวว่า การพัฒนาครูเป็นการส่งเสริมให้ครูใน ทัศนคติที่ดีในการทำงาน อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน วิธีการพัฒนาครูมีหลายหลาก วิธีผู้บริหารควรจะให้ครูทุกคน สามารถดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาครู ดังนี้

- ขั้นที่ 1 สสำรวจปัญหาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับงานของครู
- ขั้นที่ 2 วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่สำรวจพบในขั้นที่ 1
- ขั้นที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาครู
- ขั้นที่ 4 กำหนดรูปแบบวิธีการพัฒนาบุคลากร อาจเน้นความรู้เฉพาะตัวทั้งหมด
- ขั้นที่ 5 ประเมินผล อาจประเมินผลทั้งวิธีการที่ใช้ หรือผลที่ได้รับจากการพัฒนา

จากความหมายการพัฒนาครูที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ครูที่ปฏิบัติงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมครูให้เป็นที่ ต้องการขององค์กร ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ มีทัศนคติ อุบนิสัยย วิธีการทำงานให้มากขึ้น ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางที่ดีจนปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ สูงขึ้น อันจะส่งผลให้องค์กร หรือหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สูงขึ้นในเรื่องของการปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการพัฒนาครู

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือการนวัตกรรมการใหม่ไปใช้ความ สัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครูเป็นสำคัญ การพัฒนาครูจึงมีความจำเป็น

และความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ และศักยภาพที่สามารถทำงานได้อย่างดีเพื่อให้ทันกับภาวะการณืภาวะปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ และเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทาให้สภาพแวดล้อมทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ด้านการศึกษาหลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนไปเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้น การบริหารงานบุคคลในหน่วยงานทางการศึกษามีความจำเป็นต้องพัฒนาอยู่เสมอ ด้วยเหตุผลหลายประการดังกล่าวได้มีผู้เสนอแนวคิดความจำเป็นในการพัฒนาครู และครูในสถานศึกษาที่เช่นกัน แต่ละคนล้วนมีความแตกต่างกันทั้งระดับ ความรู้ ความชำนาญ และทัศนคติ ดังนั้น การพัฒนาครูจึงมีความสำคัญ และจำเป็นประกอบกับสภาพของปัญหาในการปฏิบัติงาน และเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ยิ่งทาให้การพัฒนาครูมีความสำคัญ และจำเป็นมากยิ่งขึ้น โดยมีผู้กล่าวถึงการพัฒนาครูไว้ดังนี้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2543, น. 1-20) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาสู่มาตรฐานระดับชาติ ให้ความสำคัญต่อครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาโดยกำหนดไว้ในหมวด 7 มาตรา 52 ให้กระทรวงฯ ส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นพระราชบัญญัติฉบับแรกของประเทศไทยที่ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ หัวใจสำคัญของการ ปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเน้นความสำคัญของความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามเหมาะสม การจัดการศึกษายุคใหม่ จึงต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หากครูมีคุณภาพและศักยภาพสูง จะทาให้การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระบวนการเรียนรู้บังเกิดผลดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

สำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ (2548, น. 7) พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มีเจตนารมณ์ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ (มาตรา 8) และอำนาจหน้าที่ของ ครูสภา (มาตรา 9) ต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ สมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้ครูสภามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรา 9(1) สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรา 9(5) รวมทั้ง

กำหนดระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพและจัดให้มีการประเมินระดับคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญการตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพมาตรา 49

จากการศึกษาความสำคัญของการพัฒนาครูที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า ครูในหน่วยงานเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินการภายในองค์กรมุ่งสู่เป้าหมาย ให้ประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้ ครูในองค์กรทุกคนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับปรุง และพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้ามีคุณภาพอยู่เสมอ ครูในองค์กรต้องรู้ และเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน มีเจตคติที่ดี มีความตระหนักและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง การพัฒนาครูเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารดำเนินการให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีอยู่ในองค์กร เพื่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่เพราะถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในองค์กร เพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนและบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการพัฒนาครูเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการบริหารงานบุคคล เพราะสามารถทำให้บุคคลได้รับการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้สูงขึ้น ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรหรือหน่วยงาน เกิดความมั่นคงและผลักดันองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคงซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดขององค์กร ผู้บริหารการศึกษาต้องมีบทบาทในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตของ องค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครูอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการพัฒนาครูผู้สอน

ความมุ่งหมายของการพัฒนาครูผู้สอน เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจในการเป็นครูที่ดี รวมทั้งตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักทำงานร่วมกัน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาตนเอง เพื่อให้ครูสามารถสร้างผลงานได้ตามที่สถาบันมุ่งหวังหรือตามที่สังคมต้องการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น.47) ความมุ่งหมายของการพัฒนาครูเพื่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จำแนกออกเป็น 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้เกิดความตระหนักในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง
3. เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างจริงจัง
4. เพื่อขยายเครือข่ายการทำงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายของการพัฒนาครู เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้มีความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่งที่สูงขึ้น การพัฒนาครูที่ดีจึงควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนเป็นระบบ จึงจะช่วยให้การพัฒนาครูได้ผลดี และมีทิศทางชัดเจน

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 27/31 ถนนคลองคะเชนทร์ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร รหัสไปรษณีย์ 66000 โทรศัพท์ 0 5699 0381 โทรสาร 0 5661 4931, Website: www.phichit1.go.th/

เขตพื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 6 อำเภอได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอวังทรายพูน อำเภอสามโก้ อำเภอสามง่าม และอำเภอชริบารมี

โรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 132 โรงเรียน 1 สาขา (ข้อมูล 20 กรกฎาคม 2563)

สภาพการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

จำนวนนักเรียนแยกตามระดับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 มีนักเรียนในสังกัด ณ วันที่ 20 กันยายน 2563 (อ้างอิงจากระบบจัดเก็บนักเรียนรายบุคคล : DMC) จำนวน 16,778 คน แยกตามระดับได้ดังนี้

ระดับก่อนประถม จำนวน 3,288 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60

ระดับประถมศึกษา จำนวน 11,368 คน คิดเป็นร้อยละ 67.75

ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2,122 คน คิดเป็นร้อยละ 12.65

ผลการจัดการศึกษา

ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านออกของนักเรียนชั้น ป.1 ในปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 มีผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านออกของนักเรียนชั้น ป.1 (Reading Test: RT) ทั้ง 2 สมรรถนะ คือด้านการอ่านออกเสียงและการอ่านรู้เรื่อง สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 17 โรงเรียนได้รับการประเมินภายนอก (รอบสี่) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2562 ในระดับคุณภาพดีขึ้นไปทุกด้าน ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามภารกิจที่ได้รับมอบ โดยน้อมนำแนวพระราชดำริสืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (National Strategy) รวมทั้งการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในสู่การกำหนดในทิศทางการพัฒนาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 อีกทั้งได้นำจุดเน้นเชิงนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายและจุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์นโยบายพิเศษของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สู่การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

วิสัยทัศน์ (Vision)

"จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง และยั่งยืน สร้างทุนมนุษย์ ด้วยหลักธรรมาภิบาล"

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาให้ประจำกรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ประสานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สู่เป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

6. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่วิถีความเป็นเลิศ ด้วยวงจรคุณภาพมาตรฐานเป็นฐาน (SPDCA) การวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี บนพื้นฐานของความพอเพียง

เป้าประสงค์(Goals)

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนา มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมืองเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและมีคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณความเป็นครู รู้ทันโลก มีสมรรถนะตามมาตรฐาน วิชาชีพ เป็นผู้เชี่ยวชาญและนวัตกรรม (Experts & Innovators) ที่ที่ปรึกษา(Mentors & Coach) สามารถสร้างสถานการณ์และร่วมพัฒนาการเรียนรู้ เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้เรียน

3. สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

4. ห้องเรียนทุกห้องเป็นห้องเรียนแห่งความสุข มีจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ (Active learning) การใช้ STEM ศึกษา และส่งเสริมความสามารถด้านดิจิทัล (Digital literacy) ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยวงจรคุณภาพมาตรฐานเป็นฐาน (SPDCA) ตามหลักธรรมาภิบาล สู่วิถีความเป็นเลิศด้วยฐานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะ ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาบนพื้นฐานความสามารถ (Competency Based Development)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้ฐานความรู้และระบบการคิดในลักษณะสหวิทยาการเพื่อบรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) บนพื้นฐานความพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้วยวงจรคุณภาพมาตรฐานเป็นฐาน (SPDCA) นวัตกรรมและเทคโนโลยีกลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

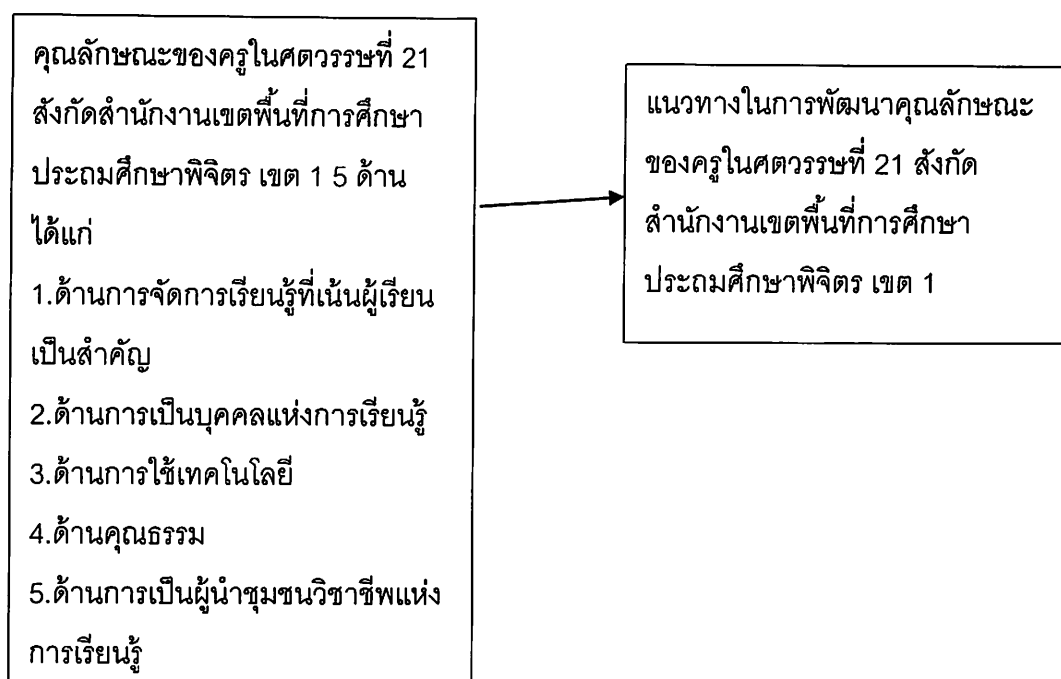
นอพร ชลารักษ์ (2558) ได้นำเสนอเกี่ยวกับเรื่อง บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ความว่า การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้ (Literacy) เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจ ไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัตร (2558) การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครู ในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการวิจัยเอกสารในขั้นตอนที่ 1 คือศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 และการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อนามาเป็นสารสนเทศสำคัญประกอบการตัดสินใจในการยกวางรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริม คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในเบื้องต้นดำเนินการประเมินความเหมาะสมและความครอบคลุมด้านกรอบแนวคิด ทฤษฎีและคุณลักษณะครูที่พึงประสงค์โดยนักวิชาการและผู้บริหาร ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กิจกรรมปฐมนิเทศในรูปแบบการ จัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 ในกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพรู ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา ประกอบด้วย 6 คุณลักษณะย่อยได้แก่ 1) มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา 2) มีเทคนิค วิธีการถ่ายทอด ความรู้ที่หลากหลาย 3) มีทักษะการคำนวณ 4) มีความสามารถในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย 5) รู้จักและเข้าใจผู้เรียน 6) มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจัดทำแผนการสอน กิจกรรม และการประเมินผลที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ด้านที่ 2 ด้านการปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะย่อยได้แก่ 1) เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 2) มีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้ 3) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และจรรยาบรรณในวิชาชีพ 4) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ 5) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 6) เป็นผู้มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู และ 7) ปฏิบัติตามนโยบาย ของหน่วยงานและด้านที่ 3 ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีความสามารถด้านการใช้ภาษา/การสื่อสาร 2) เป็นผู้เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม 3) เป็นผู้รอบรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทันสมัยทันเหตุการณ์ 4) มีความคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และ 5) มีความสามารถในการบริหารจัดการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยมีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่คือ ครูที่สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 136 โรงเรียน รวมเป็น 1,061 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวนทั้งหมด 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้การเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยคำนวณเทียบสัดส่วนครูแต่ละอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองพิจิตร	306	82
วังทรายพูน	93	25
โพธิ์ประทับช้าง	225	61
สามง่าม	175	47
สากเหล็ก	113	30
วชิรบำรุง	149	40
รวม	1,061	285

ที่มา: ข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับของคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านคุณธรรม จำนวน 8 ข้อ
5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบในส่วนของคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ใช้วิธีการให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ด้านคุณธรรม และ 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายชื่อนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 รองศาสตราจารย์ ดร. จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

5.2 ดร. สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

5.3 ดร. กীরติ จันทร์มณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตามเนื้อหา/จุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามเนื้อหา/จุดประสงค์

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

ถ้า $IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ปรากฏว่าได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00

6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า อยู่ที่ระดับ 0.95

8. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานขอความร่วมมือจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 285 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.25

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. แปลความหมายของคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
 2.50 - 3.49 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
 1.50 - 2.49 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 1.49 หมายถึง มีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกจากข้อที่มีค่าต่ำสุดของแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
2. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้านการพัฒนาครู

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางในการคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยนำคุณลักษณะทั้ง 5 ด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ด้าน 42 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านคุณธรรม จำนวน 8 ข้อ

5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนด

2. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในชั้นตอนที่ 1

3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยติดต่อดำเนินการกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และ สถานที่ในการสัมภาษณ์

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่าง วันที่ 1 มกราคม – 28 กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 3 แสดงวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ สัมภาษณ์	เวลาที่ สัมภาษณ์	สถานที่ สัมภาษณ์
1.	ดร.วนิดา จันทรมณี ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1	8 มกราคม 2564	12.00 น.	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	รายชื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ สัมภาษณ์	เวลาที่ สัมภาษณ์	สถานที่ สัมภาษณ์
2.	ดร.พยอม วงษ์พูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1	12 มกราคม 2564	14.00 น.	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
3.	ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน วังหลุมวิทยาคาร จ.พิจิตร	6 กุมภาพันธ์ 2563	15.00 น.	มหาวิทยาลัยนเรศวร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในการนำเสนอผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ใช้ตารางประกอบการบรรยายโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และ ระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ จำแนกเป็น		
1.1 ชาย	58	20.7
1.2 หญิง	222	79.3
รวม	280	100
2. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	220	78.6
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	60	21.4
รวม	280	100

จากตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 20.7 เป็นเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ปริญญาตรี มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 เป็นสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตาราง 5 แสดงผลคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม

ที่	รายการ	(n=280)		แปลผล	อันดับ ที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.19	0.44	มาก	5
2	ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.27	0.48	มาก	3
3	ด้านการใช้เทคโนโลยี	4.22	0.51	มาก	4
4	ด้านคุณธรรม	4.42	0.51	มาก	1
5	ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	4.34	0.49	มาก	2
	รวม	4.28	0.35	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.19$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	(n = 280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
1	ครูมีวิธีการสอนที่เชี่ยวชาญด้วยการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียน	4.23	0.60	มาก	3
2	ครูสามารถสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.25	0.61	มาก	2
3	ครูมีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน	4.16	0.63	มาก	9
4	ครูเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นครูผู้ให้คำแนะนำหรือผู้สนับสนุนการเรียนรู้	4.19	0.64	มาก	7
5	ครูสามารถคัดเลือก จัดระเบียบ และประยุกต์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้	4.19	0.65	มาก	6
6	ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและวิธีการพัฒนาแล้วใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.17	0.63	มาก	8
7	ครูมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.65	มาก	5
8	ครูมีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.26	0.67	มาก	1
9	ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.76	มาก	10

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	(n = 280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
10	ครูเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตามแบบอย่าง	4.24	0.62	มาก	4
รวม		4.19	0.44	มาก	-

จากตาราง 6 พบว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมา ได้แก่ ครูสามารถสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	(n=280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
1	ครูมีความตระหนักที่จะแสวงหาความรู้	4.27	0.68	มาก	6
2	ครูสามารถใช้วิธีแสวงหาความรู้ข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเองอย่างหลากหลาย	4.32	0.61	มาก	3
3	ครูมีทักษะการเรียนรู้ที่ดีทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน	4.12	0.95	มาก	8
4	ครูศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายและเหมาะสม	4.20	0.72	มาก	7

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	(n=280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
5	ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เป็น ประโยชน์ต่อวิชาชีพครู	4.30	0.56	มาก	4
6	ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเนื้อหาวิชา ที่สอนอยู่ตลอดเวลา	4.46	0.59	มาก	1
7	ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการ เรียนการสอนให้ดีขึ้นในทุกด้าน	4.28	0.59	มาก	5
8	ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการ เรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา	4.11	0.78	มาก	9
9	ครูมีความรู้ในทักษะทางวิชาชีพ และ สามารถพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐาน วิชาชีพครู	4.35	0.58	มาก	2
รวม		4.27	0.48	มาก	

จากตาราง 7 พบว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
ในเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ตลอดเวลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) รองลงมา ได้แก่ ครูมีความรู้ใน
ทักษะทางวิชาชีพและสามารถพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$)
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพ
การศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการใช้เทคโนโลยี

ข้อ	ด้านการใช้เทคโนโลยี	(n=280)		แปลผล	อันดับ ที่
		\bar{X}	S. D.		
1	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย	4.30	0.61	มาก	2
2	ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆเพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.23	0.64	มาก	5
3	ครูมีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.32	0.65	มาก	1
4	ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น	4.08	0.71	มาก	8
5	ครูมีการฝึกฝนทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน	4.25	0.67	มาก	3
6	ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการ เก็บสถิติต่างๆ เช่น การเก็บสถิติของนักเรียนที่มาเข้าเรียน ผลการสอบในแต่ละภาค	4.19	0.72	มาก	6
7	ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างระบบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน เช่น จำนวนครั้งที่เข้าใช้ระบบ ระยะเวลาในการใช้ผลการสอบของผู้เรียน	4.12	0.71	มาก	7
8	ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข่าวสาร ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียน	4.25	0.63	มาก	4
รวม		4.22	0.51	มาก	-

จากตาราง 8 พบว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการใช้เทคโนโลยีภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมา ได้แก่ ครูสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านคุณธรรม

ข้อ	ด้านคุณธรรม	(n=280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
1	ครูมีความรัก ศรัทธาและยึดมั่นในความเป็นครู	4.38	0.72	มาก	5
2	ครูมีความเมตตากรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	4.48	0.55	มาก	2
3	ครูวางตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเยี่ยมด้วยคุณธรรม	4.32	0.71	มาก	7
4	ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย	4.41	0.55	มาก	8
5	ครูมุ่งมั่นปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน	4.37	0.71	มาก	6
6	ครูมีบุคลิกภาพดีเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กและสาธารณชน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและการดำรงชีวิต	4.43	0.56	มาก	4
7	ครูเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการประพฤติชอบ ด้วยกาย วาจา ใจ	4.45	0.57	มาก	3

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ด้านคุณธรรม	(n=280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
8	ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน และพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม	4.49	0.54	มาก	1
	รวม	4.42	0.51	มาก	

จากตาราง 9 พบว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านคุณธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงานและพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา ได้แก่ ครูมีความเมตตากรุณาและเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน อยู่ในระดับ ($\bar{x} = 4.48$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูวางตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเยี่ยมด้วยคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	(n=280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S. D.		
1	ครูมีการรวมตัวกันเพื่อแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน	4.30	0.63	มาก	5
2	ครูสามารถทำงานร่วมกันและให้ความร่วมมือกันในทีมได้	4.43	0.58	มาก	1
3	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน	4.32	0.63	มาก	4

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการ เรียนรู้	(n=280)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S.D.		
4	ครูให้ความร่วมมือและใช้การสื่อสารที่ดี ระหว่างกลุ่มการเรียนรู้	4.38	0.58	มาก	2
5	ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อชุมชน	4.28	0.65	มาก	7
6	ครูเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำ ในการเปลี่ยนแปลง	4.29	0.60	มาก	6
7	ครูสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาทาง วิชาชีพได้	4.36	0.63	มาก	3
รวม		4.34	0.49	มาก	-

จากตาราง 10 พบว่าคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูสามารถ ทำงานร่วมกันและให้ความร่วมมือกันในทีมได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา ได้แก่ ครูให้ ความร่วมมือและใช้การสื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ 2) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ด้านคุณธรรม และ 5) ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดย นำผลจากการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอเสนอผล การศึกษาแนวทาง

ในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

ตาราง 11 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

ข้อคำถาม	แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
1. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
1.1 ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	<p>1) ผู้บริหารจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน เป็นการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน</p> <p>2) ผู้บริหารต้องมีการวางแผนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน</p>
2. ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	
2.1 ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา	<p>1) ผู้บริหารจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูให้มีองค์ความรู้ด้านการเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ</p> <p>2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้หาความรู้ อำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีต่างๆ</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อคำถาม	แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
3. ด้านการใช้เทคโนโลยี	
<p>3.1 ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น</p>	<p>1) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันมีบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทาง Internet จำนวนมากทั้งที่ผลิตจากหน่วยงานทางการศึกษาหรือเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาซึ่งสื่อ ต่าง ๆ เหล่านั้นมีเนื้อหาดี ๆ และสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้</p> <p>2) ผู้บริหารและครูดำเนินการประชุม Conference ในเรื่องการการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน</p> <p>3) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนมาใช้มากขึ้นทั้งในรูปแบบของ DLTV DLIT หรืออื่น หลายโรงเรียนมีจอ TV แบบสมาร์ททีวี (smart TV) และคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน</p> <p>4) ผู้บริหารส่งเสริมการให้ครูใช้เทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน</p>
4. ด้านคุณธรรม	
<p>4.1 ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพ เรียบร้อย</p>	<p>1) ผู้บริหารจัดให้สถานศึกษาเป็นองค์กรคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนให้แก่ครูทั้งด้านการแต่งกาย การมีวินัย ความรับผิดชอบในงาน</p> <p>3) ผู้บริหารให้คำแนะนำพูดคุยหากครูไม่ปฏิบัติตนที่ดี อาจมีการอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึงจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อความ	แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
5. ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้	
5.1 ครูสามารถขยาย ผลความรู้เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อชุมชน	1) ผู้บริหารดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน การเยี่ยมบ้านเพื่อค้นหาชุมชน และแก้ปัญหาที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน มีโครงการสัมพันธ์ชุมชน ประชุมผู้ปกครองเพื่อ ชี้แนะหาข้อตกลงเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกัน 3) ผู้บริหารและครูประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับชุมชนผ่านเสียง ตามสายหมู่บ้านหรือทางช่องทาง Social เช่น แฟนเพจโรงเรียน ไลน์ เป็นต้น 4) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนเริ่มทำ PLC เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนของตนสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้น

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 285 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูในแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.25 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ครูสามารถสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่

ตลอดเวลา อยู่ในระดับมากรองลงมา ได้แก่ ครูมีความรู้ในทักษะทางวิชาชีพและสามารถพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ครูสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านคุณธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงานและพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ครูมีความเมตตากรุณาและเป็นที่กล่าวนมิตต่อผู้เรียน อยู่ในระดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ครูสามารถทำงานร่วมกันและให้ความร่วมมือกันในที่มิได้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ครูให้ความร่วมมือและใช้การสื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน เป็นการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนและผู้บริหารต้องมีการวางแผนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน

2.2 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจัดทำคู่มือแนวทางการจัด

การศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูให้มียุทธศาสตร์ความรู้ด้านการเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้หาความรู้ อำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีต่างๆ

2.3 ด้านการใช้เทคโนโลยีภาพรวม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ โดยดำเนินการประชุม Conference การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน โดยนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนมาใช้มากขึ้นทั้งในรูปแบบของ DLTV DLIT หรืออื่น หลายโรงเรียนมีจอ TV แบบสมาร์ททีวี (smart TV) และคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ทำให้สะดวกต่อการสอนมากยิ่งขึ้น และต้องมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน ในปัจจุบันมีบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทาง Internet จำนวนมากทั้งที่ผลิตจากหน่วยงานทางการศึกษา หรือเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีเนื้อหาดี ๆ และสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้

2.4 ด้านคุณธรรมในภาพรวม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย ดังนั้น ควรจัดให้องค์กรเป็นองค์กรคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนให้แก่ครูทั้งด้านการแต่งกาย การมีวินัย ความรับผิดชอบในงาน และให้คำแนะนำพูดคุยหากครูไม่ปฏิบัติตนที่ดี อาจมีการอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึงจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย

2.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารควรดำเนินการติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้านเพื่อเข้าหาชุมชน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีโครงการสัมพันธ์ชุมชน ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แนะหาข้อตกลงเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกัน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับชุมชนผ่านเสียงตามสายหมู่บ้าน หรือทางช่องทาง Socail เช่น แฟนเพจโรงเรียน ไลน์ เป็นต้น ครูผู้สอนเริ่มทำ PLC เพื่อพัฒนาการ

เรียนการสอนของตนสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้น อาจเป็นเพราะต้องการขอมือ หรือเลื่อนวิทยฐานะจึงได้ทำ PLC เพิ่มขึ้นหลายโรงเรียน ถึงจะมีเป้าหมายใดก็ตาม แต่การทำ PLC ก็ยังส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำ PLC จะเป็นผู้นำและสามารถขยายผลความรู้ในการทำ PLC ให้กับเพื่อนครูต่างโรงเรียนในฐานะผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูจะต้องมีจรรยาบรรณและคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพ จึงมีการสอบวัดเรื่องวิชาจรรยาบรรณวิชาชีพครู คุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู การปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน การทำงานร่วมกับชุมชน และในการบรรจุแต่งตั้งต้องมีการอบรมเพื่อเตรียมพร้อมเป็นข้าราชการที่ดีที่ต้องสอดแทรกคุณธรรมสำหรับครูด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ โนทัย อุดมบุญญานุกภาพ (2555) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะที่สำคัญของครูยุคใหม่ที่จะเป็นจุดเด่นในศตวรรษที่ 21 ควรมี จริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย วางตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเยี่ยมด้วยคุณธรรม ผูกมัดปฏิบัติตนยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยชี้แนะทางที่ถูกต้องแก้ไขสิ่งที่ผิดและยึดมั่นตามหลักศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2550, น.155) ได้กล่าวว่า ลักษณะของครูที่ดีนั้นเกิดขึ้นได้จากความมีคุณธรรม การปฏิบัติตามจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามของครูทั้งสิ้น ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูได้พัฒนาตนเองเพื่อการเป็นครูที่สมบูรณ์และเชิดชูเกียรติแห่งวิชาชีพครูในเป็นวิชาชีพชั้นสูงตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชน ร่มพฤษ์ (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลวิจัยพบว่า สภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของครู เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีภาระของครูมีมากเกินไป ต้องทำหลายหน้าที่ทั้งงานบริหาร งานเอกสารและงานวิชาการ ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดเตรียมการเรียนการสอน และยังมีครูรุ่นเก่าที่ยังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ไม่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติชัย สุธาสิโนบล (2560, น.159) ได้กล่าวว่า การศึกษามีเป้าหมายสำคัญคือ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังและศักยภาพของแต่ละคน จึงควรมีการ

จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนและผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้ คือ ครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัยวรรณ ทองคำ (2562) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ผลวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีรพงษ์ สมเขานิธิ, พลอยภัทรีชา พยัคฆ์รังสี และอรรครา ธรรมาธิกุล (2562) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีวิชัย เขต 1 เมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีวิชัย เขต 1 ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารควรจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน และเป็นการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้บริหารต้องมีการวางแผนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา ศิริวงศ์ (2562) ที่ได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่พบว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในฐานะผู้สอนและผู้วิจัย ในอันที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ตลอดจนการส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบ การตัดสินใจในการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาและเพิ่มความรู้ในงานของครูเองให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูให้มีองค์ความรู้ด้านการเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้หาความรู้ อำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร น่วมเลิศ (2561) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมมาตรฐานการ

ปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ที่พบว่า การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูกับคุณภาพ ผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้มีการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามนโยบายของ รัฐบาลที่มุ่งสนับสนุนและผลักดัน

2.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ โดยดำเนินการประชุม Conference การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน โดยนำสื่อเทคโนโลยีมา ใช้ในการสอนมาใช้มากขึ้น และต้องมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้ สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนติลักษณ์ สีสัตย์เชื้อ (2561) ที่ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูระดับมัธยมศึกษา ที่พบว่าความสามารถเกี่ยวกับการใช้ งานของเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก และสุดท้ายในด้านการปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการ เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านคุณธรรม ผู้บริหารควรจัดให้โรงเรียนเป็นองค์กรคุณธรรม สพร. ซึ่งเป็นแนว ปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติ ตนให้แก่ครูทั้งด้านการแต่งกาย การมีวินัย ความรับผิดชอบในงาน และให้คำแนะนำพูดคุยหากครู ไม่ปฏิบัติตนที่ดี อาจมีการอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึง จริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิต ปรีพูล (2562) ที่ได้ ศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า การพัฒนาจริยธรรม ผลการวิจัยโดยภาพรวมจากความคิดเห็น ของศึกษานิเทศก์ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันคือการครองตนครองคนและครอง งานของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารควรดำเนินการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ต้อง ให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้านเพื่อเข้าหาชุมชน และแก้ปัญหาที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน มีโครงการสัมพันธ์ชุมชน ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แนะหาข้อตกลงเกี่ยวกับนักเรียน

ร่วมกัน ร่วมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับชุมชนผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านหรือทางช่องทาง Socail ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมษย์ นกหลัง (2560) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูต้นแบบในด้านทำงานบริการวิชาการแก่ชุมชนตามการรับรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า คุณลักษณะครูต้นแบบในด้านทำงานบริการวิชาการชุมชนตามการรับรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒคือครูที่มีบุคลิกภาพการสอนที่เหมาะสมกับนิสิตและชุมชนเข้าใจธรรมชาติของนิสิต ส่งผลให้ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนิสิตและชุมชนมีวิธีการสอนที่กระตุ้นให้นิสิตมีพลังในการพัฒนาชุมชนและทำให้นิสิตมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนดังนั้นครูจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานกับชุมชนทั้งเจตคติและพฤติกรรมที่แสดงออกต่อชุมชนในทุกๆมิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามในรูปแบบการทำ PLC เพื่อให้ครูได้แก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหรือให้ครูได้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้อในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารควรจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูและส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดอบรมให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ และจัดหาเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

1.5 ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดโครงการโรงเรียนเป็นองค์กรคุณธรรม สพร. ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม

1.6 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารควรดำเนินการ นิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

2.3 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2550). *ประมวลพระบรมราชโองการและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช 2520 - 2523*. กรุงเทพฯ: เกรย์แมทเทอร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สืบค้น 12 มิถุนายน 2563, จาก <http://www.curriculum51.net>.
- การศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2560). *จิตสำนึกและจรรยาบรรณวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: คอมเมอร์เชียลเว็ลต์มีเดีย.
- เกรียงไกร น่วมเลิศ. (2561). การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. *วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(2), 256-265.
- ไฉนชัย อุดมบุญญาภาพ. (2555). *คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรผลิตครูในศตวรรษ 21*. สืบค้น 16 พฤษภาคม 2563, จาก <https://mylifeintoday2535.blogspot.com/2015/04/blog-post.html>
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2540). *เพลิน เล่นเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนนวมวิจยวชิรวิทยาลัย.
- เซน ร่มพฤษ. (2563). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของครูในโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต)*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. สืบค้น 16 พฤษภาคม 2563, จาก <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/765>
- ดุสิต ปรีพูล. (2562). *การศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(4), 97-108.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (มปป.). *การเรียนรู้ในยุคสมัยหน้า ตอนอนาคตครูไทย ครูพันธุ์ C*. สืบค้น 16 พฤษภาคม 2563, จาก <http://sornorinno.blogspot.com/2010/09/ccteacher.html>

- ธีรพงษ์ สมเขาใหญ่, พลอยภัทรีชา พยัคฆ์รังสี, และอรรครา ธรรมาธิกุล. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 11(1), 108-118.
- นวพร ชลารักษ์. (2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*. 9(1), 35-46
- เนติลักษณ์ สีสัตย์เชื้อ. (2562). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 15(1), 221-233
- พลเชษฐ พันธุ์พิทักษ์. (2560). สัมภาษณ์พิเศษ: ปุชนีย์บุคคลผู้เป็นศูนย์รวมดวงใจแห่ง มทส. "ศ.ดร.วิจิตร ศรี สอ้าน" ครูคือรากฐานการศึกษา ล้มเหลวหรือวัฒนาอยู่ที่ครู. สืบค้น 12 ตุลาคม 2563, จาก <http://moremove.com/mmV5/?p=11530>
- พรธิตา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้: พื้นฐานการประยุกต์ใช้ (Knowledge Management)*. กรุงเทพฯ: ธรรมกมลการพิมพ์.
- พระมหาศุภชัย สุกกิจใจ. (2551). *การเรียนการสอนศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 16 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.mbuisc.ac.th/phd/academic/learning.pdf>
- พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาส อินทปัญโญ). (2527). *ธรรมบรรยาย*. กรุงเทพฯ: หอจดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญโญ
- พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ). (2525). *ครูต้องอยู่ด้วยคุณธรรม*. นนทบุรี: เอส.อาร์.พรินติ้ง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และเพียว ยินดีสุข. (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2558) *ครูในศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 1 มีนาคม 2560, จาก seminar.qlf.or.th/File/DownloadFile/672
- มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา. (2560). *ครูคุณภาพสร้างคนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา.
- เมษย์ หนกหลัง. (2560). คุณลักษณะของครูต้นแบบในด้านทำงานบริการวิชาการแก่ชุมชน ตามการรับรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 16(2), 146-152.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525* (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: อักษรเจริญพัฒน์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ปฏิวัติการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มติชน.
- วัชรินทร์ โพธิ์เงิน, พรจิต ประทุมสุวรรณ และสันติ หุตะมาน. (2560). *การจัดการเรียนการสอนแบบ
โครงการเป็นฐาน*. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563, จาก
<http://www.fte.kmutnb.ac.th/km/project-based%20learning.pdf>
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล
- วิจิตรา ศิริวงศ์. (2562). การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 20(2),
19-213.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต. (2556). *การสร้างการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2563). *รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร
เขต 1: พิจิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้น 12 สิงหาคม 2563, จาก
https://tdri.or.th/wpcontent/uploads/2013/11/paper_3_YE2013.pdf
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2553). *ครู*. สืบค้น 12 สิงหาคม 2563, จาก
<http://www.royin.go.th/?knowledges>
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่
21*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรียา ช้องเสนาะ. (2558). *บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 3 สิงหาคม 2563, จาก
https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dlparcy/ewt_dl_link.php?nid=28182
- สุเมษย์ หนกหลัง. (2560). คุณลักษณะของครูต้นแบบในด้านงานบริการวิชาการแก่ชุมชนตาม
การรับรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*. 16(2),
146- 152.
- อ่องจิต เมธยะประภาส. (2557). *E-Teacher*. สืบค้น 16 พฤษภาคม 2563, จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/589309>

อุทัยวรรณ ทองคำ. (2562). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติรัฐศาสตร์*, 3(1), 60-70.

Choo, C. W. (2000). Working with Knowledge: How Information Professionals Help Organisations Manage What They Know. *Library Management*, 21, 395-403.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.

Gates, B. (1999). Business @ the Speed of Thought. *London Business School Review*, 10(2), 11-18.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
3. ดร.กীরติ จันทรมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองหลวง จังหวัดพิจิตร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แนวทางการในการพัฒนาคุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. ดร.พยอม วงษ์พูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. ดร.วนิดา จันทรมณี ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
3. ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวังหลุมวิทยาการ จังหวัดพิจิตร

ภาคผนวก ข ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ข้อ	คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
1	ครูมีวิธีการสอนที่เชี่ยวชาญด้วยการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ครูสามารถสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ครูมีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ครูเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นครูผู้ให้คำแนะนำหรือผู้สนับสนุนการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ครูสามารถคัดเลือก จัดระเบียบ และประยุกต์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและวิธีการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	พัฒนาแล้วใช้หลักสูตร สถานศึกษา					
7	ครูมีการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริงอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ครูมีการจัดทำแผนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดย ใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการ เรียนรู้ในการจัดการเรียนการ สอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	ครูเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ ของชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดทักษะการเรียนรู้ตาม แบบอย่าง	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านการเป็นบุคคลแห่งการ						
11	ครูมีความตระหนักที่จะแสวงหา ความรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ครูสามารถใช้วิธีแสวงหาความรู้ ข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเองอย่าง หลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ครูมีทักษะการเรียนรู้ที่ดีทั้งด้าน การฟัง การพูด การอ่าน การ เขียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
14	ครูศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง เรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ ครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมใน เนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ตลอดเวลา	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
17	ครูพัฒนาความสามารถในการ จัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นใน ทุกด้าน	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
18	ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้าน การจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ครูมีความรู้ในทักษะทางวิชาชีพ และสามารถพัฒนาตนเองก้าว สู่มาตรฐานวิชาชีพครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการใช้เทคโนโลยี						
20	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีได้ อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	ครูสามารถออกแบบการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
22	ครูมีการใช้คอมพิวเตอร์เป็น เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้าง บทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการ เรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	ครูมีการฝึกฝนทักษะในการใช้ คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการ กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการ เก็บ สถิติต่างๆ เช่น การเก็บสถิติ ของนักเรียนที่มาเข้าเรียน ผล การสอบในแต่ละภาค	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้าง ระบบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะและความต้องการของ ผู้เรียน เช่น จำนวนครั้งที่เข้าใช้ ระบบ ระยะเวลาในการใช้ผล การสอบของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	ครูใช้เทคโนโลยีในการ ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	ข่าวสาร ด้านการเรียนการสอน กับผู้เรียน					
ด้านคุณธรรม						
28	ครูมีความรัก ศรัทธาและยึดมั่น ในความเป็นครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	ครูมีความเมตตากรุณา และ เป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	ครูวางตนอยู่ในศีลธรรมอันดี เปี่ยมด้วยคุณธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาท สุภาพเรียบร้อย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	ครูมุ่งมั่นปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	ครูมีบุคลิกภาพดีเป็นแบบอย่าง ที่ดีสำหรับเด็กและสาธารณชน ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและการดำรงชีวิต	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	ครูเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการ ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน และพัฒนา ตนเองตามหลักคุณธรรมและ จริยธรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้						

ข้อ	คุณลักษณะของครูใน ศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
36	ครูมีการรวมตัวกันเพื่อแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใช้ในการ แก้ปัญหาการเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	ครูสามารถทำงานร่วมกันและ ให้ความร่วมมือกันในทีมได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มเพื่อให้เกิด ความคิดใหม่ๆ ที่ใช้ในการ แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	ครูให้ความร่วมมือและใช้การ สื่อสารที่ดีระหว่างกลุ่มการ เรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อ เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41	ครูเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้า ทำ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42	ครูสามารถเป็นต้นแบบในการ พัฒนาทางวิชาชีพได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

จากตาราง ผลวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม พบว่า คุณลักษณะของครู
ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทุกด้านมีค่า IOC
ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 แสดงว่า คำถามข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย ชั้นตอนที่ 1

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ของ นางสาวจิรนนท์ บุญเพ็ง นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี รศ.ดร.ฉลอง ชาติรุประชีวิน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้น และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบคำถามครั้งนี้

นางสาวจิรนนท์ บุญเพ็ง
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ระดับของคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริง ตามระดับดังนี้

5 หมายถึง ระดับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ระดับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
1	ครูมีวิธีการสอนที่เชี่ยวชาญด้วยการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการสร้างสรรคกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียน					
2	ครูสามารถสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
3	ครูมีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน					
4	ครูเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นครูผู้ให้คำแนะนำหรือผู้สนับสนุนการเรียนรู้					
5	ครูสามารถคัดเลือก จัดระเบียบ และประยุกต์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้					
6	ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางและวิธีการพัฒนาแล้วใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
7	ครูมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง					
8	ครูมีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน					
10	ครูเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตามแบบอย่าง					
ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้						
11	ครูมีความตระหนักที่จะแสวงหาความรู้					
12	ครูสามารถใช้วิธีแสวงหาความรู้ข่าวสารเพื่อพัฒนาตนเองอย่างหลากหลาย					

ข้อ	รายการ	ระดับของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
13	ครูมีทักษะการเรียนรู้ที่ดีทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน					
14	ครูศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายและเหมาะสม					
15	ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครู					
16	ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ตลอดเวลา					
17	ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นในทุกด้าน					
18	ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา					
19	ครูมีความรู้ในทักษะทางวิชาชีพ และสามารถพัฒนาตนเองก้าวสู่มาตรฐานวิชาชีพครู					
ด้านการใช้เทคโนโลยี						
20	ครูสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย					
21	ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆเพื่อจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม					
22	ครูมีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
23	ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น					

ข้อ	รายการ	ระดับของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
24	ครูมีการฝึกฝนทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน					
25	ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการ เก็บสถิติต่างๆ เช่น การเก็บสถิติของนักเรียนที่มาเข้าเรียน ผลการสอบในแต่ละภาค					
26	ครูใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างระบบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน เช่น จำนวนครั้งที่เข้าใช้ระบบ ระยะเวลาในการใช้ผลการสอบของผู้เรียน					
27	ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข่าวสาร ด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียน					
ด้านคุณธรรม						
28	ครูมีความรัก ศรัทธาและยึดมั่นในความเป็นครู					
29	ครูมีความเมตตากรุณา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน					
30	ครูวางตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเปี่ยมด้วยคุณธรรม					
31	ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย					
32	ครูมุ่งมั่นปลูกฝังวินัย คุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน					
33	ครูมีบุคลิกภาพดีเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กและสาธารณชน ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและการดำรงชีวิต					
34	ครูเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ					
35	ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ มุ่งมั่นในการทำงาน และพัฒนาตนเองตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม					

ข้อ	รายการ	ระดับของคุณลักษณะของครู ในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้						
36	ครูมีการรวมตัวกันเพื่อแบ่งปันและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน					
37	ครูสามารถทำงานร่วมกันและให้ความร่วมมือกันใน ทีมได้					
38	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเพื่อให้ เกิดความคิดใหม่ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอน					
39	ครูให้ความร่วมมือและใช้การสื่อสารที่ดีระหว่าง กลุ่มการเรียนรู้					
40	ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ ชุมชน					
41	ครูเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำในการ เปลี่ยนแปลง					
42	ครูสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาทางวิชาชีพได้					

เครื่องมือในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่องแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ของ นางสาว จิรนนท์ บุญเพ็ง นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี รศ.ดร.ฉลอง ชาทรุประชีวิน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบสัมภาษณ์ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด และกรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยจะนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อท่านใด ๆ ทั้งสิ้น และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

นางสาวจิรนนท์ บุญเพ็ง
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1”

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.2 วุฒิการศึกษา.....
- 1.3 ประสบการณ์ทำงาน.....
- 1.4 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.2564 เวลา.....น. ถึง.....น.
- 1.5 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2

แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ในด้านต่างๆอย่างไร

1.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้อในการจัดการ
เรียนการสอน

.....
.....
.....

1.2 ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ครูเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา

.....
.....
.....

1.3 ด้านการใช้เทคโนโลยี

ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบ
อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น

.....
.....
.....

1.4 ด้านคุณธรรม

ครูมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย

.....
.....
.....

1.5 ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

ครูสามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

แบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 แบบสัมภาษณ์เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1 ดร.พยอม วงษ์พูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2 ดร.วนิดา จันทรมณี

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3 ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวังหลุมวิทยาคาร จ.พิจิตร

ตอนที่ 2 แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

1. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.พยอม วงษ์พูล	ผู้บริหารจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยส่งเสริมให้ครูนำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียน
ดร.วนิดา จันทรมณี	เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมของครูผู้สอนในภาพรวมค่อนข้างน้อย เหตุที่ครูไม่ค่อยทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะคิดว่ายาก ใช้เวลานาน หรือไม่มีความรู้ในการทำวิจัย หรือนวัตกรรม จึงไม่สนใจศึกษาเพิ่มเติม หรือลองทำ และระบบการพัฒนาหรือการประเมินต่าง ๆ ก็ไม่มีการกำหนดให้มีงานวิจัย ซึ่งล่าสุด ก.ค.ศ. ได้แจ้งมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่แจ้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2564 ก็ไม่ได้เน้นเรื่องการทำวิจัย รวมถึงการประเมินวิทยฐานะแนวใหม่ก็กำหนดเพียงผู้ขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และเชี่ยวชาญพิเศษให้มีผลงานทางวิชาการ ส่วนครูผู้ช่วย ครู ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษไม่ได้กำหนดให้มีผลงานทางวิชาการ สรุป ครูผู้สอน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยโดยใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง	ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารให้ความสำคัญในการรับฟังและต้องวางแผนในการแก้ปัญหาร่วมกับครูเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน ในส่วนของผู้เรียน และนำสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน
สรุป	ผู้บริหารจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทั้งระบบสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเตรียมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน เป็นการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนมีการวางแผนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียน

2. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

2.1 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้เป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.พยอม วงษ์พูล	จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูให้มียุทธศาสตร์ความรู้ด้านการเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ
ดร.วนิดา จันทร์มณี	ครูที่สอนตรงเองก็จะมี ความรอบรู้ในเนื้อหาสาระเป็นอย่างดี แต่ถ้าสอนไม่ตรงเอกก็จะไม่ชัดเจนด้านเนื้อหาสาระเท่าที่ควร แต่ถ้าครูสามารถหาเวลาเรียนรู้จากสื่อทางอินเทอร์เน็ต ก็สามารถนำความรู้มาพัฒนาการสอนของตนได้ แต่จากการนิเทศ ติดตาม สอบถามผู้บริหารโรงเรียน และตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนใช้แผนการสอนจากแผนสำเร็จรูปจากบริษัทต่าง ๆ โดยไม่ได้นำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา หรือบริบทของโรงเรียน ตัวอย่างเช่น ในแผนกำหนดว่า แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แต่โรงเรียนมีนักเรียนในชั้นนั้นเพียง 4 คน และที่สำคัญ แผนการสอนขาดความสอดคล้องกันระหว่างจุดประสงค์ กระบวนการสอน และการวัดผลและประเมินผล เป็นต้น และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ครูผู้สอนก็พยายามเรียนรู้และทำแบบทดสอบผ่านระบบ Online เพื่อให้ได้เกียรติบัตรกันคนละหลายใบ แต่ถ้าถามว่าได้เกียรติบัตรมาแล้วได้นำความรู้นั้น ๆ มาทำอะไรต่อ ส่วนใหญ่ก็จะตอบว่าไม่ได้ทำอะไร หรือไม่ก็ตอบว่าไม่รู้ว่าจะต้องนำไปถ่ายทอดหรือสอนนักเรียนต่อ หรือไม่ก็จะบอกว่าเรียนเพื่อนำไปใช้ประกอบการทำ ว 21 เป็นต้น หรือไม่ก็บอกว่าเพื่อน พี่ น้อง เรียนให้จึงได้เกียรติบัตรมา หรือไม่ก็ตอบว่าเขาส่งเฉลยมา จึงเข้าไปทำแบบทดสอบเพื่อให้ได้เกียรติบัตรมา เป็นต้น

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้หาความรู้ อำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีต่างๆ
สรุป	ผู้บริหารจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูให้มีองค์ความรู้ด้านการเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้หาความรู้ อำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีต่างๆ

3. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
ด้านการใช้เทคโนโลยี

3.1 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้มีความสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้นได้อย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.พยอม วงษ์พูล	ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ โดยดำเนินการประชุม Conference การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิค หรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน
ดร.วนิดา จันทรมณี	ปัจจุบันครูมีการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนมาใช้มากขึ้นทั้งในรูปแบบของ DLTV DLIT หรืออื่น ๆ เพราะทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น หลายโรงเรียนมีจอ TV แบบสมาร์ททีวี (smart TV) และคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ทำให้สะดวกต่อการสอนมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญปัจจุบันมีสื่อที่มีผู้ผลิตและเผยแพร่และแจกฟรีให้กับคุณครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถเข้าไปดาวน์โหลดมาใช้ได้ ซึ่งสวยงามมาก โดยครูเพียงแค่ดาวน์โหลดออกมาตัดและเคลือบด้วยสติ๊กเกอร์ใสก็นำมาใช้สอนนักเรียนได้แล้ว ส่วนการนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนนั้นที่เห็นยังมีน้อย อาจเนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังไม่เก่งเรื่องการสร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากนักนอกจากครูที่จบเอกคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ก็ยังไม่เห็นว่าครูคอมพิวเตอร์ผลิตสื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งในปัจจุบันมีบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทาง

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
	Internet จำนวนมากทั้งที่ผลิตจากหน่วยงานทางการศึกษา หรือเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีเนื้อหาดี ๆ และสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้
ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง	ครูสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้น
สรุป	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันมีบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทาง Internet จำนวนมากทั้งที่ผลิตจากหน่วยงานทางการศึกษา หรือเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีเนื้อหาดี ๆ และสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ ดำเนินการประชุม Conference ในเรื่องการการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน สนับสนุนให้ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนมาใช้มากขึ้นทั้งในรูปแบบของ DLTV DLIT หรืออื่น หลายโรงเรียนมีจอ TV แบบสมาร์ททีวี (smart TV) และคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ส่งเสริมการให้ครูใช้เทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน

4. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
ด้านคุณธรรม

4.1 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้มีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย อย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.พยอม วงษ์พูล	สพป.พิจิตร เขต 1 เป็นองค์กรคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม
ดร.วนิดา จันทรมณี	ครูผู้สอนทุกคนจะมีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยสมกับเป็นครูทุกคน แต่จะมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับธรรมชาติวิชาที่เรียนจบมาด้วย แต่ทุกคนกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยดีก็เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนได้ แต่จุดอ่อนของครูยุคปัจจุบันคือการทู่เท และเสียสละ จะมีน้อยกว่าครูรุ่นเก่า เช่น การทู่เทจ้ำจี้จ้ำไชให้การสอนนักเรียน การสอนซ่อมเสริม ครูบางคนให้งานนักเรียนแล้วไม่ได้เดินจ้ำจี้จ้ำไชนักเรียนแต่กลับให้ความสำคัญกับการติดตามข่าวสารผ่านไลน์หรือโซเชียลมากกว่า หรือใช้เวลาสอนนักเรียนมาทำงานอื่น เช่น รายงานต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่สามารถนำกลับไปที่บ้านได้ กล่าวคือ หมดเวลาราชการก็หมดเวลาทำงานเช่นกัน ครูยุคเก่า จะเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังสติปัญญา และกำลังทรัพย์ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเต็มที่มากกว่าครูยุคปัจจุบัน
ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนให้แก่ครูทั้งด้านการแต่งกาย การมีวินัย ความเป็นมิตรชอบในงาน และให้คำแนะนำพูดคุยหากครูไม่ปฏิบัติตนที่ดี อาจมีการอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน
สรุป	ผู้บริหารจัดให้สถานศึกษาเป็นองค์กรคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนให้แก่ครูทั้งด้านการแต่งกาย การมี

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แนวทางการพัฒนา

วินัย ความรับผิดชอบในงาน ผู้บริหารให้คำแนะนำพูดคุยหากครูไม่ปฏิบัติตามที่ดี อาจมีการอบรมส่งเสริม
ด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึงจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย

5. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

5.1 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้สามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างไร

ผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนา
ดร.พยอม วงษ์พูล	สพป.พิจิตร เขต 1 ดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง
ดร.วนิดา จันทรมณี	ครูผู้สอนเริ่มทำ PLC เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตนสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้น อาจเป็นเพราะต้องการ ขอมี หรือเลื่อนวิทยฐานะจึงได้ทำ PLC เพิ่มขึ้นหลายโรงเรียน ถึงจะมีเป้าหมายใดก็ตาม แต่การทำ PLC ก็ยังส่งผลต่อ คุณภาพนักเรียน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำ PLC จะเป็นผู้นำและสามารถขยายผลความรู้ในการทำ PLC ให้กับเพื่อนครูต่างโรงเรียนในฐานะผู้เชี่ยวชาญ (Expert)
ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง	ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้านเพื่อเข้าหาชุมชน และแก้ปัญหาที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน มีโครงการสัมพันธ์ชุมชน ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แนะหาข้อตกลงเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกัน รวมถึงการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับชุมชนผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านหรือทางช่องทาง Socail เช่น แฟนเพจโรงเรียน ไลน์ เป็น ต้น
สรุป	ผู้บริหารดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง ครูต้องให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้านเพื่อเข้าหาชุมชน และ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีโครงการสัมพันธ์ชุมชน ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แนะหาข้อตกลงเกี่ยวกับ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แนวทางการพัฒนา

นักเรียนร่วมกัน ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับชุมชนผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านหรือทางช่องทาง Soccai สนับสนุนให้ครูผู้สอนเริ่มทำ PLC เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้น

แบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1

ดร.พยอม วงษ์พูล

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2

ดร.วินิตา จันทรมณี

ตำแหน่ง ศึกษาธิการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3

ดร.วิรัตน์ เกตุเรือง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวังหลุมวิทยาคาร จ.ปทุมธานี

ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนา
ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกำหนดเกณฑ์การส่งต่อนักเรียนของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูออกแบบแผนผังขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนภายในสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดทำคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแนวทางปฏิบัติงานของสถานศึกษา 4) ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาร่วมกันสังเกตติดตามพฤติกรรมนักเรียนและรายงานผลเพื่อหาแนวทางส่งต่อนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหา

ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนา
ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้เป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้บริหารจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูให้มียึดความรู้ด้านการเตรียมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูมีโอกาสได้หาความรู้ อำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีต่างๆ

ด้านการใช้เทคโนโลยี

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนา
ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้มีความสามารถนำเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันมีบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทาง Internet จำนวนมากทั้งที่ผลิตจากหน่วยงานทางการศึกษา หรือเอกชนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีเนื้อหาดี ๆ และสอดคล้องกับเรื่องที่สอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้

<p>อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนมากขึ้นได้อย่างไร</p>	<p>2) ผู้บริหารและครูดำเนินการประชุม Conference ในเรื่องการการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน</p> <p>3) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนมาใช้มากขึ้นทั้งในรูปแบบของ DLTV DLIT หรืออื่นหลายโรงเรียนมีจอ TV แบบสมาร์ททีวี (smart TV) และคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน</p> <p>4) ผู้บริหารส่งเสริมการให้ครูใช้เทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ มาใช้สร้างบทเรียน สื่อ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน</p>
--	---

ด้านคุณธรรม

<p>ข้อคำถาม</p>	<p>แนวทางการพัฒนา</p>
<p>ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้มีจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยอย่างไร</p>	<p>1) ผู้บริหารจัดให้สถานศึกษาเป็นองค์กรคุณธรรม สพฐ. ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนให้แก่ครูทั้งด้านการแต่งกาย การมีวินัย ความรับผิดชอบในงาน</p> <p>3) ผู้บริหารให้คำแนะนำพูดคุยหากครูไม่ปฏิบัติตนที่ดี อาจมีการอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ให้ครูได้ตระหนักถึงจริยธรรม กิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย</p>

ด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้

<p>ข้อคำถาม</p>	<p>แนวทางการพัฒนา</p>
<p>ท่านมีแนวทางในการพัฒนาครูให้สามารถขยายผลความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้อย่างไร</p>	<p>1) ผู้บริหารดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการเป็นผู้นำชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>

-
- 2) ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้านเพื่อเข้าหาชุมชน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีโครงการสัมพันธ์ชุมชน ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แนะหาข้อตกลงเกี่ยวกับนักเรียนร่วมกัน
 - 3) ผู้บริหารและครูประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับชุมชนผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านหรือทางช่องทาง Socail เช่น แฟนเพจโรงเรียน ไลน์ เป็นต้น
 - 4) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผู้สอนเริ่มทำ PLC เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตนสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนมากขึ้น
-

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	จิรนนท์ บุญเพ็ง
วัน เดือน ปี เกิด	12 กรกฎาคม 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	116 หมู่ 2 ตำบลคลองคะเชนทร์ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 60000
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองหูล้าง หมู่ 6 ตำบลบ้านนา อำเภอวชิรบารมี จังหวัดพิจิตร 66140
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2559	โรงเรียนบ้านหนองหูล้าง หมู่ 6 ตำบลบ้านนา อำเภอวชิรบารมี จังหวัดพิจิตร 66140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	ศษ.บ. (วิทยาศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่